

Nan Suyat Pablo Sasan iRoma

Nan Mipangkop Sannaja Suyat

Sa'ad nan suyat Pablo sasan iRoma gway namati an Hesus, ipagwatna an chicha nan manakuwan Apudyus sasan taku. Minungimungna nan hu'yon nan pijaona iwhaka san Roma 1:16-17 gway iwhilang Apudyus chanan taku as ustu san mangilana kapu san pammatacha. Insuyat ahos Pablo gway ipaakammu nan lajadna tot umoyna ilan chicha tot suyuwana chicha asiyot umoy ad Espania. Whayugwona hos ayan nan whachangcha an sija san mansilwhiyana ad Espania.

Ingwhakan Pablo gway losanay taku, Hudyu man gwinnu wha'on kus Hudyu na'awhersucha an Apudyus. Sa'ad nan mawhalinay malligwatan Apudyus san whersun chanan taku, ahus ekay pammati an Kristu ad wha'on kusan manuyutan san lintog. Ingwhakan ahos Pablo nan asasaad nan whayuway whijag gway agwad sasan mitapi an Hesus kapu san malligwatan Apudyus san whersucha. Nan mamati, ma'aan nan kuyacha an Apudyus ja magwajaancha ta achicha itutuyuy gway humersu kapu san whachang nan Ispilitun Apudyus.

Sa'ad san mi'alima ingkana san mi'agwayuway kapitulu, ingwhakan Pablo nan ausayan nan lintog Apudyus, ja nan osa, nan pigsan nan Ispilitun Apudyus san whijag nan namati. Sa'ad nan uchumay ingwhakana, agwad nan pangkop

Apudyus sasan Hudyu ja sasan wha'on kus Hudyu. Ingwhakana gway kapu san nallagwingan chanan Hudyu an Hesus, nagwajaan nan uchumay taku gway mangngor san mipangkop san whachang Apudyus ta matakucha hos san inggwan Kristu. Mamatis Pablo gway achi kun mituttuyuy as ingkana nan mallagwingan chanan Hudyu an Hesus.

Insuyat Pablo nan ustuway oon nan namati, amamod san ooncha gway manisihwayu. Ingwhakana hos nan oonchaay mansilwhi an Apudyus ja nan maserpuway ooncha gway mangijopgwa san whilin chanan papangat san ili. Ingwhakana hos nan ustuway ma'gwa nu manchugwachugwa nan somsono'cha san mipangkop san whilin Apudyus gway inatodna an Moses.

San anungus nan suyat Pablo, impaakamuna nan manaychajagwana an Apudyus ja nan whayugwonaay ilullugwayuwancha.

Chanan Hu'yona

Nan Lugyukin Nan Suyat Ja Nan Napatokay
Pijaona Anan 1:1-17

Nan Kapuway Maserpu Mataku Chanan Taku
San Whersucha 1:18-3:20

Nan Manakuwan Apudyus Sasan Taku 3:21-
4:25

Nan Whayu Whijag San Ma'aosossaan An
Kristu 5:1-8:39

Nan Pangkop Apudyus Sasan Hudyu 9:1-11:36

Nan Ininon Chanan Namatiyay Mawhijag
12:1-15:13

Nan Anungus Nan Suyat 15:14-16:27

¹ As Pablo na gway mansilsilwhi* an Kristu Hesus. Piniliya' an Apudyus as apostolna gway chinutu'ana' as mangipaakammu san Whayuway Chamag gway nerpu an sija. ² Sa'ad nannaja Whayuway Chamag, ingwhawhagkan Apudyus san agwi sasan profetana san nilistaay Ukudna. ³ Ad sa'ad nannaja Whayuway Chamag mipangkop san Ana'na gway as Hesu Kristu gway Apu ta'u. Nu mipangkop san inatatakuna nerpus sija san kana' Dabid. ⁴ Nu mipangkop san ina'Apudyusna, impailan Apudyus gway sija nan Ana'na san nanakuwana san natojana kapu san ayobhongan nan Ispilituna. ⁵ Kapu an Hesus, inatod Apudyus an sa'on nan alintokan gway mangngachan apostol tot ichayan'u nan losanay taku ta mamaticha ja chumngorcha ad sachi nan michajagwana. ⁶ Mitapi aju hos ad asnatay Roma gway inagwakan Apudyus as mantakun Hesu Kristu.

⁷ Annaja nan suyat'u an cha'aju losan ad asnatay Roma gway ipatpatog Apudyus ja inagwakana as takuna gway mansilsilwhi an sija. Ilugwayu' gway ipailan Apudyus gway Ama ta'u ja as Apu Hesu Kristu nan inawhayucha ja pawhayugwoncha nan whijagju.

Nan Lugwayun Pablo An Apudyus Ja Pangkop-naay Umoy Mangila Sasan Namati Ad Roma

⁸ Nan umuunna san losan, manjamana' an Apudyus gway mansilsilwhiya' san mipangkop an cha'aju losan kapu tan sa'ad nan pammatiju nan'umamag san ailiili. Ad chongyon

* **1:1** 1:1 Mudchachu nan anana san Griego.

Apudyus nannaja manjamana' kapu an Hesu Kristu. ⁹ Tan as Apudyus gway mansilsilwhiya' san losanay whijag'u san mangipaakammugwa' san Whyuway Chamag mipangkop san Ana'na, akammuna gway ilugwayugwayu' cha'aju san losanay mallugwayuwa'. ¹⁰ Patinajunay ilugwayu' an Apudyus gway nu ijujana agwad otjan gwaja' gway umali mangila an cha'aju tan nawhajag gway maid kun gwaja'. ¹¹ Tan amod nan iliw'uway mangila an cha'aju tot iwhingay'u an cha'aju nan whyuway inatod nan Ispilitun Apudyus tot pumigsa nan pammatiju. ¹² Nan pijao' anan mangwhiwhinnachang ta'u san pumigsaan nan pammatin nan gwaschi osa an chita'u.

¹³ Susunud, whyugwo'ay akammugwonju gway nangimman'u pangkoponay umali mangila an cha'aju gwon nayappoyappochana' ingkana san sana. Whyugwo'ay agwad ahos whyu as mangwhanakana an cha'aju gway isun ahos nan inggwa' sasan uchumay wha'on kus Hudyu.

¹⁴ Anna nan annung'u gway mangipaakammu san Whyuway Chamag san losanay taku mi-tapi chanan mangakammu ja ma'aagwat san apapat ja ukalin chanan Griego ja sasan achi kun na'aagwat, sasan naacher ja sasan maid acherana. ¹⁵ Sija nan whyugwo' ekay gway mangipaakammu ahos san Whyuway Chamag an cha'aju ad asnatay Roma.

*Sa'ad Nan Whyuway Chamag Sachi Nan Man-
aku San Losanay Taku San Whersucha
(1 Corinto 1:18, 24)*

¹⁶ Achiya' kun mawhainay mangiwhaka san Whayuway Chamag tan kapu san Whayuway Chamag takuwon Apudyus kapu san ayobhongana nan losanay mamati an Hesus tot achicha machusa sasan whersucha gway umuna nan Hudyu ad asiyot nan losanay taku gway wha'on kus Hudyu. ¹⁷ Tan nan mangiwhilangan Apudyus sasan taku as ustu san mangilana, mipaila sannaja Whayuway Chamag mipangkop an Hesus kapu ekay san pammati an sija maluki san chamuchamu ingkana san mapungpungana. Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, "Sa'ad nan takuway niwhilang as ustu san mangilan Apudyus kapu san pammatina, ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana."†

Nan Manusaan Apudyus San Whersu

¹⁸ Ipapa"ilan Apudyus nan chusa gway merpud langit sasan losanay lagwingay o'oon nan taku an sija ja sasan asintatakucha gway sa'ad nan lagwingay o'ooncha sachi nan manipod san mipaakammugwan nan atuttugwaan. ¹⁹ Chusaon Apudyus chicha kapu tan achicha kun mamati an sija ta'on nu nayagwag an chicha nan mangakammugwan san mipangkop an Apudyus kapu tan as Apudyus nan nangipaila an chicha. ²⁰ Tan malluki san nanggwaan Apudyus san luhung, ta'on nu achi maila as Apudyus, mama"ila ja maagwatan nan ina'Apudyusna ja ayobhonganaay maid kun pungpungna kapu sasan inggwana. Sija nan maid kun mallasunancha. ²¹ Tan ta'on nu akammucha as Apudyus,

† **1:17** 1:17 Mawhasa san Habakuk 2:4

achicha kun manchajaw gwinnu manjaman an sija. Nu manomsomo'cha maid kun kutu'na ad sa'ad nan katkatungay somsomo'cha achi kun ma'aagwat san atuttugwaan. ²² Ananchaon nalaingcha gwon annaotay maid kun akam-mucha. ²³ Achicha kun chinajaw as Apudyus gway maid kun isuna gway achi kun matoy gwot sija chinaychajawcha nan papagwat chanan matoy gway isun nan taku, chanan mammanu', ajam ancha chanan umachap san luta.

²⁴ Sija nan achin ku Apudyus whinijangan chicha san manggwaancha san aisaw gway whayugwon nan somsomo'cha, sija nan nangg-wachas miwhawhainan nan longag nan gwaschi osa an chicha. ²⁵ Iniloscha nan atuttugwaanay mipangkop an Apudyus san tuli. Kun nanchajawcha ja nansilwhicha san inggwan Apudyus gway wha'on kus sija chinajawcha as Apudyus gway nanggwa san losan gway sija nan mapachajagwan as ingkaingkana. Amen.

²⁶ Kapu san o'oncha lagwing achin ku Apudyus whinijangan chicha san manggwaancha san awhawhain gway pijaon nan longagcha. Sa'ad chanan hubhuwhai inorsancha nan ustu gway sija ma'abokancha nan asinghuwhaicha gway wha'on kusan lallaya'i. ²⁷ Ja isun ahos chanan lallaya'i gway nanchu'kancha nan li'nacha sasan huwhai ad whayugwoncha ekajay sija ma'abokan nan asillaya'icha. Ooncha nan awhawhain san gwaschi osa an chicha. Sija nan machusacha san mijayaay chusacha kapu san awhawhain gway o'oncha.

²⁸ Ad kapu tan achicha kun mailaay napatog nan mamigwhikancha an Apudyus, achin ku Apudyus whinijangan chicha san manomsom'ancha san lagwing ja manggwaancha san wha'on kus ustu.

²⁹ Ituttuyuychaay manggwa san pijaonchaay oon san losanay ayasin nan lagwing ja whersu. Mangkamkamcha, maaposcha, pumatoycha, kodchongchas isi', mansi'apcha, som'osom'oncha nan lumagwingan nan uchum ja apaapatoncha nan wha'wha'on san mipangkop san uchum.

³⁰ Mampergwipergwingcha, akuyachas Apudyus, mangiwhawhaincha, napangascha ja nayastugcha. Manomosomo'chas manggwaanchas lagwing, achicha kun chumngor sasan sinaanna' an chicha. ³¹ Maid kun maagwatancha, achicha kun ipatungper nan lauscha iwhaka, maid kun lajadcha ja maid kun achakucha. ³² Akammucha nan lintog Apudyus gway sa'ad chanan manggwa san a'mmasna lobhongcha gway matoy. Gwon ta'on nu akammucha nan lintog Apudyus ituttuyuychaay manggwa san a'mmasna ja tachunancha pay chanan manggwa san a'mmasna.

2

Nan Mangu'uman Apudyus San Losanay Taku

¹ Sa'ad as si'a gway mangu'um san uchum achi'a kun ma'alisi san u'um. Tan nu u'umom nan uchum ja oom nan isun nan ooncha, longagnu nan mayodchonganay machusa. ² Akammu ta'uguay ustu'ustu

nan oon Apudyus gway mangu'um sasan manggwa san a'ammaschi. ³ Sa'ad as si'a nu mangu'um'a san uchum gwon oom nan isun nan o'ooncha, jo'o ja malisiyam nan mangu'uman Apudyus an si'a. ⁴ Gwinnu ungsam as Apudyus kapu tan amod nan inawhayuna, wha'on kus naya'a malingu ja naanus as sija. Maserpu akammugwomay sa'ad nan inawhayun Apudyus sachi nan mangichayan an si'a as manu'ukam san whersum. ⁵ Gwon kapu tan kadto'ay achi ekay chumngor ja achim pun manchu'kan nan whersum, sonsonom san longagnu nan chusa san umali erkaw gway manusaan Apudyus ja mipailan nan ustu gway mangu'umana. ⁶ Tan suwhalitana nan gwaschi osa taku san whatug nan inggwana. ⁷ Sa'ad chanan takuway mangituttuyuy gway manggwa san whayu tot pachajagwan Apudyus chicha ja maatchanchas whijag gway maid kun at'atojana, ma'awhijagcha chadlu an Apudyus as ingkaingkana. ⁸ Gwon sa'ad chanan takuway sija ekay sosom'oncha nan longagcha ja achicha kun chumngor san atuttugwaan gway sija chumngoyancha nan lagwing, umoy an chicha nan chusa ja amochay lingun Apudyus. ⁹ Malilihu' as amod ja mapalikatan as amod chanan takuway manggwa san lagwing. Wha'on kus ahus chanan Hudyu gwon mitapi ahos chanan wha'on kus Hudyu. ¹⁰ Gwon sa'ad chanan manggwa san whayu, atchon Apudyus nan michajagwancha, mawhigwhikancha ja maid kun manchanakancha. Wha'on kus ahus chanan Hudyu gwon mitapi ahos chanan

wha'on kus Hudyu. ¹¹ Tan maid kun mat'on as whayugwon Apudyus.

¹² Losanay hummersu gway maid kun akam-mucha san Lintog* misiyancha hos an Apudyus as ingkaingkana ta'on nu maid akammucha san-naja Lintog. Ad losanay hummersu gway mangakammu san Lintog mau'umcha kapu tan nilab-singcha nan Lintog. ¹³ Tan wha'on ku sasan manchongor ekay san Lintog nan miwhilang as ustus san mangilan Apudyus gwon chanan chumngor san iwhilin nan Lintog. ¹⁴ Sa'ad chanan wha'on kus Hudyu gway maid kun an chicha nan Lintog gwon ooncha kapu san ugwachaay somsono' nan ingwhilin nan Lintog, ipailachaay akammucha nan maserpu ma'gwa gwinnu achi kun ma'gwa ta'on nu maid kun an chicha nan Lintog. ¹⁵ Ipailacha san o'ooncha gway sa'ad nan iwhilin nan Lintog nimuya san somsono'cha. Ipano'no' ahos nan somsono'cha gway mangilasin san ustus gwinnu wha'on tan nu hotangna pawhasuyon nan somsono'cha chicha ja nu hotangna isaya' nan somsono'cha chicha. ¹⁶ Amasna nan ma'gwa san erkaw gway humu'nag gway sa'ad as Apudyus chusaona chanan nitatayuway agwad san somsono' chanan taku kapu an Kristu Hesus gway mangu'um gway sachi nan anan nan Whayuway Chamag gway impaakammu'.

Nan Mangu'uman Apudyus Sasan Hudyu Kapu San Achicha Chumngoyan San Lintog

* **2:12** 2:12 Annaja nan lima nibyu gway illistan Moses san Chachaanay Tuyag gway ma'gwaniyon "Tora."

¹⁷ Si'aay manggwanaon Hudyu'a, sija mangwhatajam nan agwad an si'a nan Lintog as matakuwam san mangu'uman Apudyus ja ipangasnu nan ma'ahubuyunam an Apudyus. ¹⁸ Akammum nu ngachan nan whayugwon Apudyus gway pa'gwa an si'a ja naakammugwam san Lintog nu ininonay mampili san ustu. ¹⁹ Anam ekajon si'a nan mangichayan sasan na'uyap san atuttugwaan ja isum nan silaw gway mamadcha sasan agwad san manghulingot ²⁰ ja mangisuyu sasan maid maagwatana ancha sasan takuway sa'ad nan somsomo'cha isun chanan anana' gway maserpucha nan tudtuchu mipangkop an Apudyus. Amasna nan anam san longagnu kapu tan mamati'aay akammum nan losanay aammugwan ja atuttugwaan kapu san Lintog. ²¹ Sija nan sa'ad tan iwhakamay anna chanan iligwannu, suyuwam nan uchum gwon kamma achi suyuwan nan longagnu? Isuyum nan achita mana'aw gwon ka'a mana'aw nu'? ²² Anamon achita ma'assuy san wha'on kus asagwata gwon kamma oon nu'? Akuyam as amod chanan sinang'apudyus gwon kamma a'agwan chanan templon chanan sinang'apudyus? ²³ Ipangpangasnu nan Lintog gwon iwhawhainnu as Apudyus kapu san mallabsingam san Lintog. ²⁴ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, "Maamamang nan ngachan Apudyus sasan wha'on kus Hudyu kapu an cha'ajuway Hudyu."†

²⁵ Mantayo"a hos san Lintog gway nu na-

† **2:24** 2:24 Mawhasa san Isaias 52:5; Ezekiel 36:22.

suglitan'a osa'a sasan takun Apudyus. Oon, anna nan patog nan suglit nu chongyom nan Lintog. Gwon nu achim chongyon nan Lintog, nangngachan'a ama' achi nasuglitan. ²⁶ Sija nan, sa'ad nan wha'on kus Hudyu gway achi nasuglitan nu chongyona chanan iwhilin nan Lintog, niwhilang as sija as amas nasuglitan. ²⁷ Ad sa'ad chanan wha'on kus Hudyu gway achi nasuglitan gway chumngor san Lintog, ipailacha gway na'awhersu aju kapu tan nilabsingju nan Lintog ta'on nu agwad an cha'aju nan nilistaay Lintog ja nasuglitan aju. ²⁸ Tan nan kadto'ay Hudyu wha'on kus kapu san manuyutana san ukalin chanan Hudyu ad achin kuhos Apudyus agwaton nan osa taku kapu ekay san nasuglitan as sija. ²⁹ Nan kadto'ay Hudyu nawhalwhaligwan nan inatatakuna gway Ispilitun Apudyus nan namaliw ad wha'on kusan manuyutana san nilista Lintog gway masuglitanta. Wha'on kus merpu san taku nan mapachajagwana gwon merpu an Apudyus.

3

¹ Sa'ad tan achin ku Apudyus agwaton chanan Hudyu san ahus ekay nijana'ancha san Hudyu ja san nasuglitancha, agwad nan manimus san amasna: Ad nu amasnat, ngachan nan iligwan nan Hudyu san wha'on kus Hudyu? Ngachan nan silwhin nan suglit? ² Angsan nan illigwancha. Tan umuunna san losan, intayo' Apudyus nan ukudna sasan Hudyu. ³ Tuttuwaay agwad nan uchum an chicha gway wha'on kus mangikakadto'ay chumngor san ukud Apudyus.

Gwon wha'on kus sija pijaona anan nan achi kun mantayo'an as Apudyus gway manungper san ingwhawhagkana. ⁴ Wha'on kun. Patinajunay tuttuwa as Apudyus ta'on nu losan nan taku tuliyan. Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

“Mipailaay tuttuwa'a san manukucham Apu ja mangawha'a nu lodchongan cha'a.”*

⁵ Anan nin nan uchumay takuwon nu inergwing ta'u nan nayagwag gway mangipaila gway ustu nan o'oon Apudyus, wha'on ku' ustu nan o'oon Apudyus san manusaana an chita'u san lagwingay o'oon ta'u. ⁶ Wha'on kus amaschi. Ininonma Apudyus gway mangu'um san losanay taku nu wha'on kus ustu nan o'oona?

⁷ Nu agwatna agwad ma'asinsinnungwhat gway manggwanaon, “Achiya' otjan mayodchongan gway machusa kapu sasan tuli'. Tan kapu sasan tuli' sa'ad nan inatuttuwan nan ukud Apudyus umamamod maila ad nichajaw as sija sannaja.” ⁸ Anan ahos nan uchum gway ananmi anuwon, “Manggwa ta'us lagwing tot lumosgwa nan whayu.” Amaschi nan anancha gway mangipergwing an cha'ami. Lobhongchaay mayodchongan.

Maid Kun Osas Taku As Ustu San Mangilan Apudyus

(1 Juan 1:8-10)

⁹ Ad sija nan sa'ad as cha'amiyay Hudyu wha'on kus tuttuwaay ununnay ami whayu nu chanan wha'on kus Hudyu san mangilan

* **3:4** 3:4 Mawhasa san Salmo 51:4.

Apudyus. Tan naahus'u ingwhaka gway losanay taku na'awhersu Hudyu man gwinnu wha'on kus Hudyu. ¹⁰ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

“Maid kun osas taku as ustu san mangilan Apudyus,
maid kun uyay osa.

¹¹ Maid kun osas ma'aagwat san mipangkop an Apudyus,
maid kun osas mamayuway mangakammu an Apudyus.

¹² Losanay taku nanchu'kanchas Apudyus,
nangngachancha maid kutu'na an Apudyus.
Maid kun osas manggwa san whayu,
maid kun uyay osa.”[†]

¹³ “Nan tupo'cha isun nan manakub gway nantata'angay pusantu tan pasig aisaw nan iwhakacha.
Ususayoncha nan apapat gway mangallilaw san huhuyuncha
ja tumangka nan ihungangay nan tupo'cha isun nan angiw nan uyog gway umtoy.”[‡]

¹⁴ “Pasig ayagwag ja mampaitay apapat nan lumagwa san tupo'cha.”[§]

¹⁵ “Alistuchaay pumatoy.

¹⁶ Ngachaman sinat nan ajancha, mantangkachas taku ja pumalikatcha.

¹⁷ Maid kun akammuchaay mawhijag san naurus.”^{*}

[†] **3:12** 3:12 Mawhasa san Salmo 14:1-3; 53:1-3; Ecclesiastes 7:20.

[‡] **3:13** 3:13 Mawhasa san Salmo 5:9; 140:3. **§ 3:14** 3:14

Mawhasa san Salmo 10:7. ^{*} **3:17** 3:17 Mawhasa san Isaias 59:7-8; Proverbio 1:16.

18 “Maid kun somsomo'chas umogjat an Apudyus.”†

19 Sija nan sa'ad tan akammu ta'away ngachamman sinatay iwhakan nan Lintog, sija miwhakaana chanan naatchan san Lintog tot maid kun osas taku as mangiwhaka gway maid whersuna ad sanguwon nan losanay taku nan manusaan Apudyus. 20 Tan maid kun takus miwhilang as ustu san mangilan Apudyus kapu san chumngoyan san Lintog tan kapu san Lintog maakammugwan nan takuway hummersu as sija.

Nan Mangiwhilangan Apudyus San Taku As Ustu San Mangilana

(Galacia 3:1-14; Efeso 2:1-10)

21 Gwon san sana nipaakammu nan ininon Apudyus gway mangiwhilang san taku as ustu san mangilana gway wha'on kus kapu san chumngoyan san lintog. Sachi nan impano'no' nan Lintog ja chachay profeta. 22 Ingwhilang Apudyus as ustu san mangilana nan losanay mamati an Hesu Kristu kapu san pammatica an sija tan maid kun la'sikona' osa.

23 Tan losanay taku hummersucha ad achicha kun ma'a'gwa san ustu san mangilan Apudyus gway isun Apudyus gway ustu nan o'ona.

24 Kapu san amod gway inawhayuna gway impailana an chita'u, miwhilang as ustu san mangilan Apudyus nan losanay taku kapu an Kristu Hesus gway mawwajagwaja an chita'u. Sa'ad nannaja inawhayuna gway impailana, maid kun

† 3:18 3:18 Mawhasa san Salmo 36:1.

oyosna. ²⁵⁻²⁶ Impaalin Apudyus as sija gway matoy san krus gway mangi'ayu san chusan nan whersun nan taku tot ligwatan Apudyus nan whersucha kapu san mamatiyancha gway sija nan nichatun san whersucha. Amaschi nan inggwan Apudyus tot ipailanaay ustu nan o'ona. Tan sa'ad nan na'gwa san nugwan, inanusana ja impayausna nan whersun chanan taku. Gwon san sana achina kun ipayaus nan whersun chanan taku tot ipailanaay ustu nan o'ona ja iwhilangna as ustu san mangilana chanan mamati an Hesus.

²⁷ Sija nan maid kun mawhalin as ipangas ta'u tan sa'ad nan mangiwhilangan Apudyus an chita'u as ustu san mangilana wha'on kus kapu san chumngoyan ta'u san lintog gwon kapu san pammati. ²⁸ Tan tuttugwaonmi gway iwhilang Apudyus as ustu san mangilana nan osa taku kapu san pammatina ad wha'on kusan chumngoyana san lintog. ²⁹ Tan wha'on kus ahus chanan Hudyu as gwasgwason Apudyus nan whersucha gwon gwasgwasona hos nan whersun chanan wha'on kus Hudyu ³⁰ tan osossa"an as Apudyus gway sija nan mawwasgwas san whersun chanan Hudyu kapu san pammaticha ja chanan wha'on kus Hudyu kapu ahos san pammaticha. ³¹ Sa'ad tan niwhilang ta'u as ustu san mangilan Apudyus kapu san pammati ta'u, wha'on kus sija pijaona anan nan aanon ta'u nan lintog gwon ta'choyan ta'u nan kadto'ay pijaon nan lintog anan.

4

Nan Nangiwhilangan Apudyus An Abraham As Ustu San Mangilana (Galacia 3:16-29)

¹ Somsom'on ta'u nan mipangkop an Abraham gway nerpugwan ta'uway Hudyu mipangkop san nangiwhilangan Apudyus an sija as ustus san mangilana. ² Nu agwatna lagwa gway niwhilang as ustus san mangilan Apudyus as Abraham kapu san whayuway inggwa'inggwana, agwad otjan ipangasna. Gwon an Apudyus maid kun mawhalin as ipangasna. ³ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, "Namati as Abraham an Apudyus ad kapu san pammatina, ingwhilang Apudyus as sija as ustus san mangilana."*

⁴ Nan takuway manterwhasu, sa'ad nan labhuna wha'on kus miwhilang as maag ekay maatod gwon oyos nan ungera. ⁵ Gwon nan takuway wha'on kus i'u'una nan mangagwatan Apudyus an sija gwon mamati gway as Apudyus nan mawwasgwas san whersuna, sa'ad nan pammatina sachi nan miwhilangana as ustus san mangilan Apudyus. ⁶ Sachi nan pijaon Dabid anan san manggwanaanaon piyan nan whijag nan taku gway iwhilang Apudyus as sija as ustus san mangilana gway wha'on kus kapu san o'oon.

⁷ Anana, "Piyan chanan takuway niligwatan Apudyus nan lagwingay o'ooncha ja chanan whersucha!

⁸ Piyan nan takuway

* **4:3** 4:3 Mawhasa san Genesis 15:6.

wha'on kus sosom'on Apudyus nan wher-suna."†

⁹ Sa'ad nannaja mapawhayugwan nan whijag wha'on kus ahus chanan Hudyu gway nasuglitan as umajana gwon umoy ahos sasan wha'on kus Hudyu gway nilutup. Tan sijachi nan ingwhaka ta'uway niwhilang as Abraham as ustu san mangilan Apudyus kapu san pammatina. ¹⁰ Ad ma'anu nan na'gwaan nina? San chaan masuglitan as sija gwinnu napping? Chaanna masuglitan, wha'on kusan nappingana masuglitan. ¹¹ Nasuglitan as sija as mangipaila gwinnu mer'an nan niwhilangana as ustu san mangilan Apudyus kapu san pammatina san chaanna pay masuglitan. Nan pangkop nina tot mangngachan as sija aman nan losanay mamati an Apudyus ta'on nu chaancha masuglitan tot miwhilangcha hos as ustu san mangilan Apudyus. ¹² Ja sija ahos nan aman chanan nasuglitan gway wha'on kus ahus ekay nan nasuglitancha gwon sussuyutoncha hos nan isun nan pammatin nan nerpugwan ta'uway Abraham san chaanna pay masuglitan.

Nan Ingwhawhagkan Apudyus Gway Atchona An Abraham

¹³ Wha'on kus kapu san manuyutan san Lintog nan mangagwatan Abraham ja chanan kana'na san ingwhawhagkan Apudyus gway tagwichoncha nan losanay anna ad asna luta gwon kapu tan namati as sija san ingwhawhagkan Apudyus. Ad nan nangwhanakana, niwhilang as sija as ustu san mangilan Apudyus.

† **4:8** 4:8 Mawhasa san Salmo 32:1-2.

14 Tan nu chanan chumngor ekay san Lintog nan managwid, maid kun kutu' nan pammati ad nampapog nan ingwhawhagkan Apudyus. 15 Tan nan mantuyungan nan Lintog mayodchongan gway machusa chanan taku kapu tan achicha kun ma'a'gwa san losanay anan nan Lintog. Gwon nu maid Lintog maid kun mayabsing.

16 Sija nan sa'ad chay ingwhawhagkan Apudyus, maatod an chita'u kapu san pammati tot kapu san inawhayuna gway maid kun oyosna maatod gway maatod san losanay kana' Abraham. Wha'on kun ekay sasan Hudyu gway naatochan nan Lintog nan mangagwat sa sachi, gwon sasan mamati ahos gway isun Abraham gway namati. Tan as Abraham, sija nan ama ta'u losan gway namati. 17 Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana an Abraham, "Inggwa' si'a as aman nan angsanay taku san ailiili."‡

Tuttuwa gway san mangilan Apudyus, as Abraham nan ama ta'u. Ad as Apudyus gway namatiyana, sija nan manaku sasan natoy ja mangipayosgwa san maid. 18 Sa'ad as Abraham namati ja nannamnama san ingwhakan Apudyus gway isun nan aachun nan whituwon nan kana'na ta'on nu maid kapun nan mannamnamaana gwot nangngachan aman nan angsanay taku san ailiili. Tan anan Apudyus an Abraham, "Sa'ad nan kana'nu isun nan aachun chanan whituwon."§ 19 Ad wha'on kus ummapsut nan pammatina ta'on nu ingwhilangna nan longagna as achi kun ma'aana' gway amas natoy kapu tan

‡ 4:17 4:17 Mawhasa san Genesis 17:5. § 4:18 4:18 Mawhasa san Genesis 15:5.

mansingkasut nan tagwonna ja akammunaay nawhasig as Sara. ²⁰ Achi kun puyus nanchugwachugwa san pammatina san ingwhawhagkan Apudyus an sija gwon pummigsaot as amod nan pammatina kun nanchaychajaw an Apudyus. ²¹ Ad maid kun chugwachugwana gway sa'ad as Apudyus oona ekajay oon nan ingwhawhagkana. ²² Sija nan kapu san pammatina niwhilang as sija as ustu san mangilan Apudyus. ²³ Sa'ad nan apapat gway “Niwhilang as sija as ustu san mangilan Apudyus” wha'on kus nilista kapu an sija ekay ²⁴ gwon nilista ahos kapu an chita'u. Chita'uway namati miwhilang ta'u as ustu san mangilan Apudyus gway nanaku an Hesus gway Apu ta'u san natojana. ²⁵ Nayodchongan as Hesus gway matoy kapu sasan whersu ta'u kun nataku tot magwasgwas nan whersu ta'u.

5

Nan Mangwhanakan Nan Niwhilang As Ustu San Mangilan Apudyus

¹ Sa'ad tan niwhilang ta'u as ustu san mangilan Apudyus kapu san pammati ta'u, nipagkulin ta'u an Apudyus kapu an Apu ta'uway Hesu Kristu ² gway kapu ahos an sija, nitapi ta'u san inawhayun Apudyus kapu san pammati ta'u ad mapadpachasan ta'u san sana. Ad sija nan lumagsa' ta'u hos kapu tan namnamaon ta'u gway ingkaw ta'u mitapi an Apudyus ad nangngachan isun nan ukalina nan ukali ta'u. ³ Ad wha'on kun eka' ahos na jon lumagsa' ta'u hos san liglikat ta'u tan akammu ta'uway kapu

san likat mangngachan ta'u naattom. ⁴ Ad kapu tan agwad nan anus gway mangijattom, payos-gwaona nan ukali gway tachunan Apudyus. Ad sa'ad chay ukaliyay tinachunan Apudyus, mangatod an chita'us namnamaon ta'u. ⁵ Ad achi chita'u kun pawhainon san mipangkop san namnamaon ta'u san oon Apudyus tan akammu ta'uway tungpayona nan ingwhawhagkana an chita'u kapu tan sa'ad nan lajad Apudyus ni-paakammu as amod an chita'u gway impali'nan nan Ispitun Apudyus gway naatod an chita'u.

⁶ Maid kun lobhong ta'uway manaku san longag ta'u san manusaan Apudyus san whersu ta'u. Gwon san ustu chimpu gway pinilin Apudyus, natoy as Kristu kapu an chita'uway mamayangkatay taku. ⁷ Maid kun nin osas taku as mamijaay matoy kapu san takuway nalintog ta'on nu agwad nin mangituyod as matoy kapu san whayuway taku. ⁸ Gwon as Apudyus impailana nan lajadna an chita'u gway uyay san humasuwhasuyan ta'u natoy as Kristu kapu an chita'u. ⁹ Sa'ad tan niwhilang ta'u as ustu san mangilan Apudyus kapu san natojan Kristu, naamamod gway matakutaku ta'u kapu an sija san manusaan Apudyus. ¹⁰ Tan sa'ad san agwi, ahursu chita'u an Apudyus gwon ingwhilangna chita'u as hubuyunna kapu san natojan nan Ana'na. San sana tan nipagkulin ta'u an Apudyus, maid kun chugwachugwana gway takuwon chita'u an Hesus kapu san natakuwana. ¹¹ Wha'on kus ahus chi, mallagsa' ta'u hos an Apudyus kapu an Apu ta'uway Hesu Kristu gway nangipagkulin an chita'u san sana an Apudyus.

Nan Nan'ayasiyan Nan Inggwan Adam Ja Nan Inggwan Hesus

¹² Annaja nan na'gwa: San agwi sa'ad as Adam hummersu kun sachi nan nallukijan nan humasuyan sannaja luhung. Kapu tan hummersus sija otoy nan nangwhanakana. Sija nan, isuna hosay losanay taku matoy tan losanay taku hummersu.

¹³ Tan sa'ad san chaanan nan Lintog naahus chanan taku humersuwthersu. Gwon wha'on kus ingwhilang Apudyus nan whersucha as mallabsing san Lintog kapu tan maid pay Lintog as mayabsing. ¹⁴ Ta'on nu amaschi, sa'ad san chimpuway chaanan nan lintog manipud an Adam ingkana an Moses, natonatoy nan losanay taku kapu tan hummersucha ta'on nu wha'on kus isun nan nallabsingan Adam san whilin Apudyus an sija nan whersucha. As Adam nan anig nan Kristu gway umali kapu tan sa'ad nan nangwhanakan nan inggwacha nitapi nan losanay taku.

¹⁵ Gwon nan'ayasi nan inggwan nannaja chugwa tan sa'ad nan atchon Apudyus gway maid kun oyosna, wha'on kus isun nan whersun Adam. Tuttuwaay angan nan takuway natoy kapu san whersun Adam. Gwon amod cha'or nan inawhayun Apudyus ja nan maid kun oyosna whijag gway atchona san anganay taku kapu san inawhayun nan osa taku gway as Hesu Kristu. ¹⁶ Sa'ad nan mantungpayan nan atchon Apudyus wha'on kus isun nan nantungpayan nan whersun nan osa taku. Nan nantungpayan nan sachiyay whersu mau'uman nan losanay taku gway machusacha gwon nan

mantungpayan nan atchon Apudyus magwasg-wasan nan whersu ta'on nu angstan nan humasuyan. ¹⁷ Tuttuwaay kapu san whersun nan osa taku gway as Adam, nantuyay nan otoy. Gwon sa'ad nan inggwan Apudyus kapu an Hesu Kristu amamod whayu. Tan kapu an sija losanay namachas san amod gway inawhayun Apudyus gway ingwhilangnas ustus san mangilana, ma'awhijag ja ma'atuyaycha an Kristu.

¹⁸ Ad sija nan kapu san whersun nan osa taku, nangwhanag as machusaan nan losanay taku. Ad isuna hos gway kapu san ustus gway inggwan nan osa taku, magwajagwajaan nan losanay taku ja mangatod as mawhijakancha. ¹⁹ Kapu san achin kunan osa taku chinumngoyan angstan nan nangngachan humersuwwersu. Ad isuna hosay kapu san chinumngoyan nan osa taku angstan nan miwhilang as ustus san mangilan Apudyus.

²⁰ Naatod nan Lintog tot losanay taku mawhigwhigchaay amod nan whersucha. Gwon nu umamamod nan whersu, naamamod pay as amod nan inawhayun Apudyus. ²¹ Ad sija nan sa'ad nan humaswhasuyan chanan taku sachi nan kapuway mapadpachasancha nan otoy. Amaschi ahos nan inawhayun Apudyus gway sachi nan kapuway mangiwhilangana sasan taku as ustus san mangilana. Ad nan mangwhanakana ma'awhijagcha an sija as ingkaingkana kapu an Hesu Kristu gway Apu ta'u.

6

Nan Assahuway Whijag An Kristu

¹ Anan nin nan uchumay takuwon ituttuyuy ta'uway humersu ta umamamod nan inawhayun Apudyus. ² Achi kun mawhalin nat! Sa'ad as chita'u, isu ta'u chi natoy gway maid kun chay sikud gway ingwhihwhijag ta'u gway humersuwhersu. Kapu san sachi akay ta'uway humersuwhersu. ³ Tan akammuju kajay sa'ad san nahonjakan ta'u gway na'aosossaan ta'u an Kristu Hesus, isun chi nitapi ta'u hos natoy an sija. ⁴ Sija nan sa'ad san nahonjakan ta'u, isun chi nitapi ta'u niilhon an sija san natojana tot mawhijag ta'u hos san assahuway whijag gway isun nan natakuan Kristu kapu san machajaw gway ayobhongan Apudyus gway Ama.

⁵ Tan sa'ad nu na'aosossaan ta'u an Kristu san otoy gway isun nan natojana, isuna hosay ma'aosossaan ta'u an sija gway matakua ta'u gway isun nan natakuwana. ⁶ Akammu ta'uway sa'ad nan sikuchay inatataku ta'u, isun chi nitapi nilansa san krus an Kristu tot ijakay ta'uway manggwa san lagwingay pijaon nan longag ad wha'on kus mudchachu chita'u san whersu. ⁷ Tan nan natoy, nagwajagwajaan san ayobhongan nan whersu kapu tan lagwingonaay manggwa san whersu ja achi kun humersu. ⁸ Ad sa'ad tan isun chi nitapi ta'u natoy an Kristu, mamati ta'uway ma'awhijag ta'u hos an sija. ⁹ Akammu ta'uway natakua as Kristu ad achi kun matoy asin. Maid kun ayobhongan nan otoy an sija. ¹⁰ Sa'ad san natojana, natoy as sija gway namingpingsan gway inawha'na nan ayobhongan nan whersu, mawhiwhijag as sija ad ituyunya nan mihuyunana an Apudyus. ¹¹ Isuna

hosay iwhilangju nan longagju as isun chi natoy gway nan pijaona anan achi kun humersu gwon mawhiwhijag aju gway mansilwhi an Apudyus kapu san na'aosossaanaju an Kristu Hesus.

¹² Sija nan achiju mantuyajon nan whersu san longagju gway awni ad natoy tot achiju oon nan lagwingay pijaon nan longagju. ¹³ Achiju ijuja nan pertin nan longagju san whersu as mauser gway manggwa san lagwing gwon ijujaju nan longagju an Apudyus gway sija nan maningngil tan isuju chanan natoy gwon nataku aju. Ja ijujaju nan pertin nan longagju an Apudyus as mauser gway manggwa san ustu. ¹⁴ Tan nan whersu wha'on kus sija nan mangituyay an cha'aju tan wha'on aju kus ituyajan nan Lintog gwon nataku aju kapu san inawhayun Apudyus.

Whijang Ta'u Nan Manggwa San Whyau

¹⁵ Anan nin nan uchumay takuwon mawhalinay humersu ta'u tan nataku ta'u kapu san inawhayun Apudyus gway wha'on kusan Lintog. Achi kun mawhalin nat!

¹⁶ Jo'o achiju akammuway nu ngachan nan mangatchanju san longagju as patpatiyonju mangngachan aju mudchachu san patpatiyonju? Nu humersu aju mudchachu cha'aju san whersu gway sa'ad nan hungana misiyanan an Apudyus as ingkaingkana. Nu chuchumngor aju an Apudyus, mudchachu cha'aju an sija ad nan mangwhanakana iwhilang Apudyus cha'aju as ustu san mangilana. ¹⁷ Gwon manjaman ta'u an Apudyus tan ta'on nu mudchachu cha'aju san whersu san nugwan, impapatijuway nanuyut

san tuttuwa sussuyuway naatod an cha'aju. ¹⁸ Nagwajagwajaan aju kusan namudchachugwanju san whersu, nangngachan aju isun chi mudchachun Apudyus gway manggwa san ustus san mangilana. ¹⁹ Manapapata' san achawjanay ugugkud nan taku gway maagwatan kapu san ina'uyang nan somsono'juway ma'aagwat. Isun nan nangatchanju san pertin nan longagju san nugwan gway namudchachu manggwa san aisaw gway o'oon ja inergwing gway umamaamod gway inergwing, atchonju hos nan longagju as mudchachu gway manggwa san ustus san mangilan Apudyus tot miit'on aju san whersu. ²⁰ Sa'ad san namudchachugwanju san whersu, maid kun somsono'juway manggwas ustus san mangilan Apudyus. ²¹ Ad ngachan nan nakanabju san inggwa'inggwaju san nugwan gway mawhainanju san sana? Nan mangwhanakan chachi otoy. ²² Gwon san sana tan nagwajagwajaan aju san namudchachugwanju san whersu ja nangngachan aju mudchachun Apudyus, sa'ad nan makanabju miit'on ajuway manggwa san whayugwon Apudyus. Ad nan mangwhanakana ma'awhijakan an Apudyus as ingkaingkana. ²³ Tan sa'ad nan whajad nan whersu misiyanan an Apudyus as ingkaingkana gwon nan maid kun whajadnaay atchon Apudyus ma'awhijakan an sija as ingkaingkana kapu san ma'aosossaanan ta'u an Kristu Hesus.

7

Nagwajagwajaan Ta'u San Lintog

¹ Susunud, maid kun chugwachugwana gway sa'ad as cha'ajuway mangakammu san Lintog akammuju nannaja iwhaka' gway sa'ad nan Lintog ituyajana nan taku san matattakuwana.

² Isun nan huwhaiyay anna asagwana gway maserpu ainnugwana san asagwana san matattakuwana. Gwon nu matoy nan asagwana laya'i, mawhalinay magwajagwajaan san lintog mipangkop san asagwa. ³ Sija nan nu mijamung as sija san sawhali laya'i san matattaku pay nan asagwana, ma'awhersu san whersuway mal-laya'i. Gwon nu matoy nan asagwana, magwajagwajaan san lintog nan asagwa ad wha'on kus ma'awhersu san whersun nan mallaya'i nu mangasagwa san sawhaliyay laya'i. ⁴ Isuna hos gway sa'ad as cha'ajuway susunud, nagwajagwajaan aju san Lintog gway nangituyay an cha'aju kapu san nitapianju san natojan Kristu. Ad san sana na'aosossaan aju an sija gway nataku san otoy tot mawhijag ta'uway manggwa san whayu as mansilwhi an Apudyus. ⁵ Sa'ad san nawhijakan ta'u san sikuchay inatataku ta'u, nantuyay san longag ta'u nan pijaon ta'uway lagwing gway sachi nan o'oon ta'u. Nan lagwingay pijaon ta'u ummamamod san nangakammugwan ta'u san Lintog.* Ad sija mangwhanakana nan misiyanan an Apudyus.

⁶ Gwon san sana, maid kun ayobhongan nan Lintog gway mangiwhawhayud an chita'u tan isu ta'u chi natoy. Sija nan wha'on kusan nilistaay Lintog nan mangichayan san ininon

* **7:5** 7:5 Mawhasa san Genesis 17:5.

ta'uway mansilwhi an Apudyus gwon nan Ispilitun Apudyus gway na'aosossaanan ta'u san asahuway whijag.

Nan Lintog Ja Nan Whersu

⁷ Anan nin nan uchumay takuwon lagwing nan lintog gwon wha'on kus lagwing! Achi' kun naakammugwan nu ngachan nan whersu nu wha'on kus kapu san Lintog. Tan wha'on kuhos as akammu' nu ngachan nan kamkam nu achin nan Lintog ananon, "Achi'a mangkamkam."
⁸ Gwon kapu tan humersuwhersuwa', umamamod gway whayugwo'ay mangkamkam san naakammugwa' nan lintog gway mangijachi san kamkam. Tan nu maid nan Lintog, maid kun milasin as whersu. ⁹ Sa'ad san nerrus napno'a' san ingwhihwhijag'u tan achi' kun naagwatanay ustu nan anan nan Lintog. Gwon naagwata' kunnan whilin nan lintog, nawhigwhig'uguay humersuwhersuwa'. ¹⁰ Kun naagwata' gway nisiyana' an Apudyus gwot naakammugwa' gway sa'ad nan whilin gway mangatod otjan san whijag sachiyot nan nangatod an sa'on san misiyanan an Apudyus. ¹¹ Naallilagwa' kapu san humasuwhasuya' tan ana ekajon ma'awhijaka' an Apudyus kapu san manuyuta' san whilin gwon nan inatuttugwaana labyabsingo' nan whilin nan lintog, sija nan nayodchongana'ay misiyanan an Apudyus.

¹² Ad sija nan wha'on kus lagwing nan Lintog. Sa'ad nan Lintog nerpu an Apudyus ja sa'ad nan losanay whilin nerpu an Apudyus ja ustu ancha whayu. ¹³ Ad sija pijaona anan nan

sa'ad nan whayu sachi nan kapun nan misiyana' an Apudyus? Wha'on! Whersu nan kapuna. Sa'ad nan Lintog gway whayu impailana gway sa'ad nan humasuwhasuya' sachi nan kapun nan misiyana' an Apudyus. Sija nan kapu san Lintog nipaila nan amod gway inergwing nan whersu.

Nan Mangwhinnursu San Somsomo' Nan Taku

¹⁴ Akammu ta'away sa'ad nan Lintog nerpu an Apudyus. Gwon as sa'on sa'ad tan o'oo' nan lagwingay pijaon nan longag'u, nangngachana' isun chi mudchachu gway napapilit manggwa san whersu. ¹⁵ Achi' kun maagwatan nan o'oo'. Tan nan whayugwo'ay oon, sachiyot nan wha'on kus oo' gwon nan lagwingo'ay oon sachiyot nan oo'. ¹⁶ Sa'ad tan lagwingo'ay oon nannachaja lagwingay o'oo', sachi nan mangipaila gway tachuna' gway whayu nan Lintog. ¹⁷ Sija nan wha'on kus sa'on nan manggwa sina gwon nan humasuwhasuyan nan longag'u nan kapun nan manggwaa' sina. ¹⁸ Tan akammu'ay maid kun whayu as ingkaw an sa'on gway sachi nan sikud gway inatatau'. Whayugwo'ay manggwa san whayu gwon achiya' kun ma'a'gwa. ¹⁹ Achi' kun o'oon nan whayu gway whayugwo'ay oon gwon sija o'oo' nan lagwingay lagwingo'ay oon. ²⁰ Ad nu oo' nan lagwingo'ay oon, wha'on kus sa'on nan manggwa sina gwon nan humasuwhasuyan nan longag'u nan manggwa sina.

²¹ Sija nan naakammugwa' gway amasna nan ma'ma'gwa an sa'on gway nu whayugwo'ay manggwa san whayu, achi' kun matippochan nan longag'u gway manggwa san lagwing.

22 Mayagsa'ana' san Lintog Apudyus san som-somo''u 23 gwon nan humasuwhasuyan nan longag'u sachi nan mangiperjod san mamatiya' san Lintog gway ajunan nan somsomo''u. Sija nan isun chi namudchachuwa' san whersu. 24 Achachakuwa' ekas amod. Ngachamma nan manaku an sa'on sannaja lagwingay pijaon nan longag'u gway mangisiyan an sa'on an Apudyus? 25 Manjamana' an Apudyus tan kapu an Apu ta'uway Hesu Kristu naahusa' matak. Sija nan annaja nan asasaad'u: san somsomo''u whayugwo'ay patiyon nan Lintog Apudyus gwon kapu san humasuwhasuyan nan longag'u, achi' kun matippochanay manggwa san lagwing.

8

Nan Whijag Gway Ituyajan Nan Ispilitun Apudyus

1 Sa'ad san sana tan nagwasgwas nan whersu ta'u, maid kun achusaan ta'uway na'aosossaan an Kristu Hesus. 2 Tan sa'ad nan ayobhongan nan mangatod as whijag gway Ispilitun Apudyus gwinajagwajaana chita'u kapu an Kristu Hesus san ayobhongan nan whersu gway mangisiyan an chita'u an Apudyus. 3 Nan Lintog achi kun ma'aan san ayobhongan nan whersu san whijag ta'u kapu san ina'apsut nan inatatau ta'u. Sija nan as Apudyus nan nangaan san ayobhongan nan whersu. Impaalina nan ana'na gway nangngachan taku gway isu ta'u gwon achi kun hummersu. Impaalin Apudyus as sija tot matoy gway i'ayuna nan machusaan ta'u

kapu san whersu ta'u. ⁴ Inggwan Apudyus nan amasna tot sa'ad nan ustuwai ipa'gwan nan Lintog ma'gwa ta'u gway mawhijag kapu san whachang nan Ispilitun Apudyus ad wha'on kus kapu san lagwingay pijaon nan longag. ⁵ Tan sa'ad chanan mawhiwhijag kapu san lagwingay pijaon nan longagcha sija sosom'oncha nan lagwingay pijaon nan longagcha gwon sa'ad chanan takuway ituyajan nan Ispilitun Apudyus sija sosom'oncha nan whayugwon nan Ispilitun Apudyus. ⁶ Tan nu paituyay nan somsono' san lagwingay pijaon nan longag mangwhanag as misiyanan an Apudyus gwon nu paituyay nan somsono' san Ispilitun Apudyus mangwhanag as maid kun manchanakan ja whijag gway maid kun pungpungna. ⁷ Kapu tan sa'ad nu ngachan nan paituyay nan somsono'na san lagwingay pijaon nan longagna ahursun Apudyus. Achina kun chongyon nan Lintog Apudyus. Nan inatutugwaana achina kun ma'gwa gway chongyon. ⁸ Sa'ad chanan mawhiwhijag kapu san lagwingay pijaon nan longagcha maid kun ininonchaay mangawas masoman Apudyus an chicha.

⁹ Gwon wha'on aju kus ituyajan nan lagwingay pijaon nan longagju, sija mangituyay an cha'aju nan Ispilitun Apudyus nu tuttuwaay iingkaw nan Ispilitun Apudyus an cha'aju. Gwon nan maid kun Ispilitun Kristu an sija, wha'on kus takun Kristu. ¹⁰ Gwon nu agwad as Kristu an cha'aju ta'on nu matoy nan longagju kapu san whersu, sa'ad nan Ispilitun Apudyus sija nan nerpugwan nan whijagju gway maid kun pungpungna kapu tan niwhilang aju as ustus san mangilan Apudyus.

¹¹ Apudyus nan nanaku an Kristu san natojana. Ad sa'ad tan agwad nan Ispilitun Apudyus an cha'aju, takuwon hos Apudyus nan longagjuway matoy kapu san Ispilituna gway iingkaw an cha'aju.

¹² Sija nan, susunud, maserpu achi ta'u mawhijag san lagwingay pijaon nan longag ta'u. ¹³ Tan nu mawhijag aju san lagwingay pijaon nan longagju, mamattoy ajuway misiyan an Apudyus as ingkaingkana. Gwon nu kapu san Ispilitun Apudyus gway ijakaakayyu san lagwingay o'oonju, mawhijag aju as ingkaingkana. ¹⁴ Tan sa'ad chanan ichayan nan Ispilitun Apudyus anana' Apudyus chicha. ¹⁵ Tan nan Ispilitun Apudyus gway naatod an cha'aju wha'on kus oona cha'ajus isun chi mudchachu gway mawhijag san ogjat sasan amucha. Gwon oon cha'ajus anana' Apudyus ad kapu san Ispilitun Apudyus agwakan ta'us Apudyus as, "Ama, Ama."* ¹⁶ Nan Ispilitun Apudyus, ipano'no'na hos san somsomot ta'u gway tuttuwaay anana' chita'u an Apudyus. ¹⁷ Ad sa'ad tan anana'na chita'u, paya'sunana chita'u san losanay whayu san umaliyay chimpu ja mitapi ta'u hos ma'aya'sun an Kristu san atchon Apudyus an sija. Nu tuttuwa ijattom ta'u nan likat san mamatiyan ta'u gway isun Kristu, mitapi ta'u hos an sija san michajagwana.

Nan Mangichajagwan Apudyus An Chita'u San

* **8:15** 8:15 Sa'ad nan nilista chugwa apapat gway "Ama", nilista san Aramaic gway "Abba" nan osa ad nan osa nilista san Griego gway "Pater."

Umaliyay Chimpu

(2 Corinto 4:17-18; 2 Pedro 3:10-13)

¹⁸ Maid kun chugwachugwana gway sa'ad nan likat ta'u san sana chimpu maid kun anana nu ijisuta san umaliyay mangichajagwan Apudyus an chita'u. ¹⁹ Tan whayugwon ekay chanan inggwan Apudyus gway uullajon nan mangipailana san michajagwan chanan anana'na. ²⁰ Tan sa'ad chanan inggwan Apudyus, nayodchongan-chaay maid kun kutu'na, wha'on kus kapu san whinayucha gwon kapu tan whinayun Apudyus gway lodchongan chicha. Gwon ta'on nu amaschi agwad nan namnama ²¹ gway gwajagwajaana chicha tot achicha mahuju' a' asi tot mitapicha san a'erjad gway gwajagwajan chanan anana' Apudyus. ²² Tan akammu ta'uway ingkana san sana sa'ad nan losanay inggwan Apudyus manajuwongcha ja maliglikatanchas amod san manguullajancha san mangipailan Apudyus sasan anana'na gway isun nan huwhai mangkumut. ²³ Gwon wha'on kus ahus chanan inggwana as maliglikatan as amod. Uyay ahos as chita'uway nangagwat san Ispilitun Apudyus gway umunaay inatod Apudyus an chita'uway namati, manajuwong ta'u san manguullajan ta'u san mangana'an Apudyus an chita'u gway mitapi nan mawwajagwajaana san longag ta'u. ²⁴ Malluki san natakuwan ta'u san machusaan ta'u san whersu, ituttuyuy ta'uway manguullay san namnamaon ta'uway mangichajagwan Apudyus an chita'u san umaliyay chimpu. Gwon nu maila ta'u nan namnamaon ta'u, wha'on kus tuttuwaay namnama chi. Tan maid kun osas

mannamnama san mailana. ²⁵ Gwon sa'ad tan achi ta'u maila nan namnamaon ta'u, anusan ta'u uullajon.

²⁶ Wha'on kus ahus nan namnamaon ta'u nan humachang an chita'u san ina'apsut ta'u gwon sa'ad nan Ispilitun Apudyus whachangan chita'u hos san ina'apsut ta'u. Tan achi ta'u kun akammu nu ngachan nan maserpuway ilugwayu ta'u gwon nan Ispilitun Apudyus sija nan mangichawchagwat an chita'u an Apudyus sasan ijajuwong ta'uway achi ta'u miwhaka.

²⁷ Gwon sa'ad as Apudyus gway ammana iillan nan somsono' ta'u, akammuna nan somsono' nan Ispilituna kapu tan ichawchagwatan nan Ispilitun Apudyus chanan takun Apudyus gway mijunud san whayugwon Apudyus.

²⁸ Akammu ta'uway sa'ad chanan mangipatog an Apudyus gway pinilina gway umajun san pangkopna, losanay ma'ma'gwa an chicha mang-gwa as Apudyus as humayugwanha. ²⁹ Tan aagkammun Apudyus san agwi nu ngachan chanan mangngachan anana'na. Ad chicha nan simsimmo'nas mijisu san Ana'na tot sija nan mangngachan panguyu sasan angsanay mansusunud. ³⁰ Ad sa'ad chanan sikud gway simsimmo'na, pinilina hos chicha. Ad sa'ad chanan pinilina, niwhilang ahos as ustu san mangilana. Ad sa'ad chanan niwhilang as ustu san mangilana, mitapicha hos san michajagwana.

Nan Amod Gway Lajad Apudyus Kapu An Kristu

³¹ Sa'ad nan pijaon chachay niwhaka anan amasna: Sa'ad tan anna as Apudyus an chita'u

ngachan nan mangawha' an chita'u? Maid kun! ³² Sa'ad as Apudyus wha'on kus iy-imutna nan Ana'na gwon impuyangnas sija gway machusa kapu an chita'u losan. Nu impuyangna nan Ana'na gway machusa kapu an chita'u, naamamod gway atchona hos nan losanay maserpu ta'u. ³³ Ngachan nan mam-pawhersu an chita'uway pinilin Apudyus? Maid tan as Apudyus nan mangiwhilang an chita'u as ustu san mangilana. ³⁴ Ngachan nan mallod-chong an chita'u? As Kristu Hesus? Wha'on tan natoy as sija kapu an chita'u gwon nataku gway agwad ahos as sija san machigwanan Apudyus.† Sija ahos nan mangilullugwayu an chita'u an Apudyus. ³⁵ Ngachan nan mawhalinay mangisiyan an chita'u san lajad Kristu? Maid ta'on nu makulikuyan ta'u, maliglikatan ta'u, mapalikatan ta'u, mauyat ta'u, umogjat ta'u gwinnu matoy ta'u. ³⁶ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,
 "Kapu an si'a, sasangnuwonmi nan otoy san whinikat.

Miwhilang ami as isun chanan kenero gway maperti."‡

³⁷ Gwon ta'on nu amaschi nan losanay ma'gwa mangawha' ta'uway mangawha' kapu an Hesu Kristu gway nangipatog an chita'u. ³⁸⁻³⁹ Tan maid kun chugwachugwa' gway maid kun ma'aisiyan an chita'u san lajadna, mawhijag ta'u man gwinnu matoy. Sa'ad chanan a'anghel, chanan

† **8:34** 8:34 Nan pijaona anan nan agwad as sija san machigwanan Apudyus, angatuwan nan saadna. ‡ **8:36** 8:36 Mawhasa san Salmo 44:22.

chimunju ja chanan uchumay anna ayobhongana san yawhas, achicha kun ma'aisiyan an chita'u san lajadna. Uyay ngachan chanan ma'ma'gwa san sana ja nu ngachan nan ma'gwa san umaliyay chimpu achicha kun ma'aisiyan an chita'u san lajadna. Maid kun inggwan Apudyus gway agwad san yawhas, gwinnu chayoy' nan luta gwinnu ngachan sinatay inggwana as ma'aisiyan an chita'u san lajad Apudyus gway mapadpachasan ta'u kapu san na'aosossaan ta'u an Kristu Hesus gway Apu ta'u.

9

Chanan Pinilin Apudyus Gway Takuna (Roma 2:28-29)

¹ Nannaja iwhaka' an cha'aju tuttuwa kapu tan na'aosossana' an Kristu. Achiya' kun mantuli tan ta'choyana' san somsono'u gway ituyajan nan Ispilitun Apudyus gway achiya' kun mantutulli ² san manggwanaa'on amod nan sasanga' ja achi kun mapungpungay sikab nan somsono'u kapu san ailija'ay Hudyu. ³ Nu mawhalwhalin otjan whayugwo'ay sa'on ekay nan machijus ja misiyan an Kristu as humayugwan chanan susunud'u ja chanan ailija' gway achi kun mamati. ⁴ IjIsraelcha gway pinilin Apudyus chicha as manana'na ja impailana nan ina'apudyusna an chicha. Chicha nan na'atuyakan Apudyus ja inatodna an chicha nan Lintog. Sinuyuwana chicha san ustuy ininonay manchajaw ja chicha nan nangiwhagan Apudyus san ingwhawhagkanaay atchona. ⁵ Sa'ad chanan

nerpugwancha pinilin Apudyus chicha ad chicha nan nerpugwan nan nerpugwan Kristu nu mipangkop san inatatakuna. Sija as Apudyus gway mangituyay san losan gway machajaw as ingkaingkana. Amen.

⁶ Ta'on nu aachugwan sasan ijIsrael nan achi kun namati an Kristu, wha'on kus ana'on achi kun natungper nan ingwhawhagkan Apudyus gway atchona an chicha. Tan wha'on kus losanay ijIsrael takun Apudyus. ⁷ Wha'on kuhos as losanay kana' Abraham kadto'ay kana'na. Tan anan Apudyus an Abraham, "As Isaac ekay nan merpugwan nan kana'nu gway atcho' an si'a."*

⁸ Nan pijaon nina anan wha'on kus losanay ijana' Abraham nan miwhilang as anana' Apudyus. Gwon ahus chanan nijana' kapu san namatiyan-cha san ingwhawhagkan Apudyus as miwhilang as kana'na. ⁹ Tan annaja nan ingwhawhagkan Apudyus gway anana, "San amasnaay chimpu san umaliyay tagwon, managkulina' ad ummana' as Sara as laya'i."†

¹⁰ Wha'on ekas ahus nan sachi as mangipaila san i'aman Apudyus gway mampili gwon amaschi ahos nan na'gwa san nanapa' gway ana' Rebecca gway as Isaac nan amacha gway nerpugwan ta'u. ¹¹⁻¹² Uyay san chaancha mijana'an ja manggwaan san whayu gwinnu lagwing, anan Apudyus an Rebecca, "Sa'ad nan mamangu mijana' mansilwhi san mangudchi."‡ Ingwhakana na tot mipailaay sa'ad nan namiliyana san osa

* **9:7** 9:7 Mawhasa san Genesis 21:12. † **9:9** 9:9 Mawhasa san Genesis 18:10, 14. ‡ **9:11-12** 9:11-12 Mawhasa san Genesis 25:23.

taku, sissija kapu san pangkopna gway wha'on kus kapu san inggwan nan taku. ¹³ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, "Sa'ad as Jacob impatog'u gwon sa'ad as Esau nilagwing'u." §

¹⁴ Anan nin nan uchumay takuwon wha'on kus ustu nan inggwan Apudyus. Achi kun mawhalin!
¹⁵ Tan anana an Moses,

"Achakugwa' nan whayugwo'ay achakugwan."*

¹⁶ Nu amaschi, sa'ad nan mamiliyan Apudyus san taku wha'on kus kapu san whayugwon nan taku gwinnu manggwaana san whayu gwon kapu san achakun Apudyus. ¹⁷ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anan Apudyus san Ali ad Egipto, "Nan'aliyo' si'a tot ipaila' kapu an si'a nan ayobhonga' ja tot mipaakammu nan ngachan'u san losanay taku san luta." † ¹⁸ Sija nan achakugwana nan whayugwona achakugwan ja pawhatugwona nan somsono' nan whayugwona pawhatugwon.

¹⁹ Ad nu agwad osa an cha'aju as manggwana an sa'onon, "Nu amasnat as Apudyus, kaman sissijaay pawhasuyona nan taku san o'oona? Maid kun mawhalin as mangijachi san pangkopna."

²⁰ Gwon as si'a gway taku ekay, ngachan'a man gway sumungwhat an Apudyus? Wha'on kus mawhalinay anan nan nabser san namser an sija, "Kamman amonsina an sa'on?" ²¹ Jo'o maid ayobhongan nan manghohoser san whangana gway mangodgwa san lita ta hosayona as chugwaay ayasin nan whanga, nan osa napatog

§ **9:13** 9:13 Mawhasa san Malakias 1:2-3. * **9:15** 9:15 Mawhasa san Exodo 33:19. † **9:17** 9:17 Mawhasa san Exodo 9.16.

nan mausayana ja nan osa kakangayna ekay mausayana?

²² Isuna hos an Apudyus gway anna nan alintokana manggwa san whayugwona oon. Nu mampay whayugwon Apudyus gway ipaila nan linguna ja ipaakammu nan ayobhongana, inaan-nusana' amod gway achina jan chusaon chanan takuway lobhongcha matangkaan. ²³ Inggwana nan amasna tot ipaakammuna sasan inachakugwana nan ina'apudyusna gway insakanana san agwi sasan mitapi an sija ad langit. ²⁴ Chita'u ahos nan pinilina gway wha'on kus ahus as chita'uguay Hudyu gwon ama ahos chanan wha'on kus Hudyu. ²⁵ Isun ahos nan ingwhakan Apudyus san nibyun Hosea gway anana, "Agwaka' chanan wha'on kus taku' as 'Taku'"

ja sa'ad chanan wha'on kus impatog'u, agwaka' as 'Ipatpatog'u.' ‡

²⁶ Ad sa'ad san iliyay niwhaka an chicha nan, 'Wha'on kus taku' cha'aju,' maagwakancha as 'anana' nan mawhiwhi-jakay Apudyus.' "§

²⁷ Annaja hos nan impa'upa'uy Profeta Isaias san mipangkop san Israel gway anana, "Ta'on nu isun nan aachun nan kallis san whay-whay nan whilang chanan kana' Israel, ahus ekay a'it an chicha as matakua.

²⁸ Tan sa'ad nan anan Apudyus gway oona, kanasona ja mamingpingsanay u'umona chanan taku san luta."*

‡ **9:25** 9:25 Mawhasa san Hosea 2:23. § **9:26** 9:26 Mawhasa san Hosea 1:10. * **9:28** 9:28 Mawhasa san Isaias 10:22-23.

29 Isun nan ingwhakan Isaias san agwi gway anana,
 “Nu achin Apudyus gway Apigsaan san losan inghunan nan uchum sasan kana' ta'u gway mataku,
 namin ta'u matangkaan gway isun nan na'gwa san iliyay Sodoma ja Gomora.”†‡

Nan Achin Ku Chanan IjIsrael Mamatiyan An Kristu

30 Ad nan mungimungna amasna: Ta'o mam-pay nu achin chanan wha'on kus Hudyu impapatiyay nanganap san ininoncha miwhilang as ustu san mangilan Apudyus, ingwhilang Apudyus chicha as ustu san mangilana kapu san pammatica. 31 Gwon sa'ad chanan ijIsrael gway nangipapati manuyut san lintog ta miwhilangcha as ustu san mangilan Apudyus, achicha kun na'gwa gway naanapan nan niwhilangancha as ustu san mangilan Apudyus. 32 Kaman? Kapu tan sa'ad nan inggwacha wha'on kus kapu san pammati gwon kapu san whyuway o'ooncha. Nila'sigcha as Kristu gway mijalig san whatuway michungpuyan chanan taku. 33 Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

“Chongyonju na, isaad'u ad Sion§ nan osa takuway mijalig san whatuway michungpuyan chanan taku.

Nan oona palingugwona chanan taku.

† 9:29 9:29 Mawhasa san Genesis 19:1-29. ‡ 9:29 9:29 Mawhasa san Isaias 1:9. § 9:33 9:33 Sa'ad nan “Sion”, Jerusalem nan sawhali ngachanna.

Gwon ta'on nu amaschi, sa'ad chanan mamati an sija achicha kun miwhawhain.”*

10

¹ Susunud, nan whayugwo' ekajay ma'gwa ja lugwayu' an Apudyus sasan ailija'ay Hudyu, matakucha otjan san whersucha. ² Tan mapano'no'a'ay ikakadto'chaay mansilwhi an Apudyus gwon achicha kun naagwatanay ustu nan ininonay mansilwhi an Apudyus. ³ Tan achicha kun naagwatanay ustu nan ininon Apudyus gway mangiwhilang sasan taku as ustu san mangilana. Pinachascha anapon nan ugwachaay miwhilangan as ustu san mangilan Apudyus gway achicha kun nampaituyay san ininon Apudyus gway mangiwhilang an chicha as ustu san mangilana. ⁴ Tan sa'ad as Kristu sija nan nampapokan nan Lintog gway achita patho' panu'chon nan lintog as mawwasgwas san whersu. Ad losanay mamati an Hesus miwhilang as ustu san mangilan Apudyus.

Maid Kun Achin Apudyus Takuwon

⁵ Amasna nan illistan Moses san mipangkop san miwhilangan nan taku as ustu san mangilan Apudyus kapu san manuyutana san Lintog. Anana, “Nan takuway manungper san losanay whilin nan Lintog mawhijag as ingkaingkana.”* ⁶ Gwon amasna nan niwhaka sasan takuway niwhilang as ustu san mangilan Apudyus kapu

* **9:33** 9:33 Mawhasa san Isaias 8:14; 28:16 ja 1 Pedro 2:6-8.

* **10:5** 10:5 Mawhasa san Levitico 18:5.

san pammati gway ummannatupcha san nilista Ukud Apudyus gway anana, “Achim anan san somsono'nu, ‘Ngachan nan umoy ad langit?’ ” (Nan pijaona anan, nan umoy mangajag an Kristu gway manaku an chita'u.) ⁷ “Gwinnu achim ananon, ‘Ngachan nan umoy ad chayoy’ ”[†] (Nan pijaona anan, nan umoy manaku an Kristu.) ⁸ Nan inatuttugwaana, anana san Ukud Apudyus, “Sa'ad nan ukud Apudyus achani an si'a, agwad san somsono'nu ja mawhalinnuway iwhaka.”

Sachi nan ukud gway mipangkop san pammati gway ipaakammumi ⁹ gway ananaon nu iwhawhagkam san tupo'nu gway as Hesus nan Apu ja tutugwaom san somsono'nuway tinakun Apudyus as sija san natojana, matakua. ¹⁰ Tan kapu san kadto'ay pammatin nan osa taku, niwhilang as sija as ustu san mangilan Apudyus ja san mangiwhawhagkaana gway as Hesus nan Apu, matakua as sija. ¹¹ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, “Losanay mamati an sija achi kun miwhawhain.”[‡] ¹² Tan maid kun nan'ayasiyan nan Hudyu ja wha'on kus Hudyu gway manisugwon Apudyus chicha tan osossa"an nan Apun nan losan ja nachaya mangatod san losanay man'ochaw an sija. ¹³ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, “Nu ngachan nan mampawhachang an Apudyus takuwona.”[§]

[†] **10:7** 10:7 Mawhasa san Deuteronomio 30:12-13. [‡] **10:11**

10:11 Mawhasa san Isaias 28:16. **§ 10:13** 10:13 Mawhasa san Joel 2:32.

14 Gwon ininonchaay mampawhachang an sija gway achicha kun namati an Kristu? Ad ininonchaay mamati an sija gway achicha kun chingngor nan mipangkop an sija? Ja ininonchaay mangngor san mipangkop an sija nu maid mangipaakammu? 15 Ad ininonchaay umoy mangipaakammu nu wha'oncha kus niwhaun? Gwon nan inatuttugwaana agwad chanan niwhaun tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, “Ka whayu ekay umaliyan chanan umali mangiwaha san Whayuway Chamag.”* 16 Gwon wha'on kus losanay ijIsrael tinuttuwacha nan Whayuway Chamag. Tan anan Isaias, “Apu, ka a'it ekay namati san ingwhakami?”† 17 Sija nan, nan mamatiyan merpu san manchongyan san mipaakammu chamag gway mipangkop an Kristu. 18 Gwon agwad nin nan manimusay ananaon, ad achin chanan ijIsrael chingngor nan mipangkop an Kristu? Wha'on, chingngorcha tan anan nan Ukud Apudyus, “Nan impaakammucha gway mipangkop an Apudyus nigwerna' san losanay ili san luta ja chummakus san aachajugwanay ili san luta.”‡

19 Agwad nin nan asin manimus gway mangwanaon, “Ad achin chanan ijIsrael naagwatan?” Wha'on, naagwantancha tan uyay chanan wha'on kus ijIsrael naagwatancha. Nan umuunna san losan, anan Moses san nangiwhagana san anan Apudyuson,

* 10:15 10:15 Mawhasa san Isaias 52:7. † 10:16 10:16 Mawhasa san Isaias 53:1. ‡ 10:18 10:18 Mawhasa san Salmo 19:4.

“Mangimuno' cha'aju sasan takuway wha'on kus taku',
palingugwo' cha'aju sasan katkatungay taku
san uchumay ili.”§

²⁰ Ad sa'ad as Isaias amod nan tuyodna san nangiwhagana san ingwhakan Apudyus mipangkop sasan wha'on kus ijIsrael. Anana,
“Inchasanya' sasan achi kun manganap an sa'on,
nampailaa' sasan achi kun mangimus an sa'on.”*

²¹ Gwon san mipangkop sasan ijIsrael anana,
“Nawhajag gway uullajo' gway managkulin an sa'on chanan takuway nasu'il ja achi kun chumngor.”†

11

Nan Achakun Apudyus Sasan IjIsrael

¹ Anan nin nan uchumay manimuson, adja nilagwing Apudyus chanan takuna? Wha'on! Tan ijIsraela' kahos gway kana' Benjamin gway kana' Abraham. ² Wha'on kus nilagwing Apudyus chanan takuna gway pinilina manipud san chamu. Jo'o achiju akammu nan anana san Ukud Apudyus san nalliliyan Elias an Apudyus san mipangkop sasan ijIsrael. ³ Anana, “Apu, intoycha chanan profetam, sa'ad chanan pupuyan san ajamay chatun an si'a iwwa"icha kun ahusa' as nahunan ad whayugwoncha hosay otojon sa'on.”* ⁴ Gwon ngachan nan insungwhat

§ **10:19** 10:19 Mawhasa san Deuteronomio 32:21. * **10:20** 10:20 Mawhasa san Isaias 65:1. † **10:21** 10:21 Mawhasa san Isaias 65:2. * **11:3** 11:3 Mawhasa san 1 Ar-Ari 19:1-18.

Apudyus an sija? Anana, “Nangihunana' as pitu lihu gway taku' gway achi kun nanchajaw an Baal gway sinang'apudyus.”† 5 Ad isuna hos san sana chimpuway agwad chanan a'itay nahunan gway ijIsrael gway namati an Apudyus gway pinilina kapu san inawhayuna. 6 Ad nu kapu san inawhayuna nan namiliyana an chicha, pijaona anan wha'on kus kapu san whayuway inggwa'inggwacha. Tan sa'ad nu kapu san whayuway inggwa'inggwacha nan namiliyana an chicha, wha'on kus miwhilangay inawhayun Apudyus nan namiliyana an chicha.

7 Ad annaja nan pijaona anan chachay niwhaka. Sa'ad nan anaanapon eka chanan aachugwanay ijIsrael gway ininoncha miwhilang as ustu san mangilan Apudyus, achicha kun naaya gwon chanan pinilin Apudyus nan namachas. Ad sa'ad chanan uchumay ijIsrael impawhatun Apudyus nan somsono'cha. 8 Napano'no'an san nilista Ukud Apudyus gway anana,

“Inggwan Apudyus chicha as achi kun ma'asomsono'.

Sija nan ingkana san sana amachas na'uyap gway achicha kun ma'ailasin san ustu ja amachas natuyong gway achicha kun magngor nan mipangkop an sija.”‡

9 Anan Dabid an Apudyus,

“Madpapcha otjan san ma'ayagyagsa'ancha gway isun nan mammanu'ay na'na san ilug gwinnu ajamay na'na san whitu.

† 11:4 11:4 Mawhasa san 1 Ar-Ari 19:18. ‡ 11:8 11:8 Mawhasa san Isaias 29:10; Deuteronomio 29:4.

Ad nan mangwhanakana machusacha.

¹⁰ Humulingot otjan nan somsono'cha tot maid maagwatancha.

Mapalikatancha otjan as maid pungpungna gway isun nan osa taku gway mawhi'ug ekay san amod nan chagson nan ochonna.”§

¹¹ Anan nin nan uchumon sa'ad san achin chanan ijIsrael namatiyan an Kristu, adja sachi nan misiyanancha an Apudyus as ingkaingkana? Wha'on kun! Kapu san achicha namatiyan sachi nan natakuwan chanan wha'on kus ijIsrael tot maapos chanan ijIsrael ad namaticha hos. ¹² Sa'ad tan hummersu chanan ijIsrael ja nan'uyangcha san pammati sachi nan nangwhanag as amochay hummayugwan chanan wha'on kus ijIsrael. Ad amod pay whayu nu gwachagwad nan whilang chanan ijIsrael gway mamati.

Nan Matakuwan Chanan Wha'on Kus IjIsrael

¹³ San sana cha'ajuway wha'on kus ijIsrael nan mangiwhaga' an chana. Sija nan sa'ad tan apostola' sasan wha'on kus ijIsrael, ipatog'us amod nannaja mansuyuwa' an cha'aju ¹⁴ tot tugwakay maapos chanan ailija'ay Hudyu ad tinakun Apudyus nan uchum an chicha. ¹⁵ Tan sa'ad nan nallagwingan Apudyus san aachugwan sasan ailija' sachi nan na'ahubuyunana san angsanay taku san luhung. Ad nan ma'gwa nu agwaton Apudyus chichaay ijIsrael, mijalig san matakuwan chanan natoy.

§ **11:10** 11:10 Mawhasa san Salmo 69:22-23.

¹⁶ Nu nichatun an Apudyus nan chamuway pi'in nan tinapay, nan singhu'oray tinapay nichatun ahos an Apudyus. Ad nu nichatun an Apudyus nan lamut nan aju, nichatun ahos chanan pangana. Ad isuna hos gway sa'ad tan niwhilangay ugwan Apudyus chanan nerpugwan chanan ijIsrael, nan kana'cha niwhilangay ugwana hos. ¹⁷ Mijalig ahos chanan ijIsrael san ammana nimuya aju gway olibu ad sa'ad chanan achi kun namati isucha nan uchumay pangana naspa'. Ad sa'ad as cha'ajuway wha'on kus ijIsrael, mijalig aju san aju gway olibu gway maag ekay tummuhu. Ad nitapi aju ma'augwa san whayuway atchon Apudyus an chichaay ijIsrael gway isuju chanan panga gway nisugtup san aju gway ammana nimuya. ¹⁸ Achiju whanwhaniton chanan ijIsrael gway nilagwing Apudyus gway amachas naspa'ay panga. Som-som'onjuway wha'on kus cha'aju nan mamijag san lamut gwon lamut nan mamijag an cha'aju gway panga. ¹⁹ Tugwakay agwad manggwana an cha'ajuwon, "Istay manchi naspa' chanan panga tot mawhalin amiyayay misugtup." ²⁰ Tuttuwa chi. Kapu san achicha namatiyan naspa'cha gwon as cha'aju kapu san pammatiju inainnugwanju. Achi aju mamangpangas gwon manannad aju. ²¹ Tan nu maid kakan Apudyus gway nanpa' sasan ijIsrael gway isun chanan sikud gway panga, kanuya ajuman as achina sopa'on. ²² Sija nan maila ta'u nan inawhayun Apudyus uyay ahos nan amod gway manggwana mangu'um. Amod na manggwana mangu'um sasan mangijakajay mamati an sija gwon naanus

as sija an cha'aju nu ainnugwanju mamatiyay whayu' Apudyus an cha'aju. Tan nu wha'on, sa'ad ahos as cha'aju masopya' aju. ²³ Ad sa'ad ahos chanan ijIsrael nu mangwhalwhaliwcha ja mamaticha, misugtupcha san sikuchay agwachancha. Tan mawhalinay asin Apudyus isugtup chicha. ²⁴ Tan sa'ad as cha'aju gway mijalig san pangan nan maag ekay tummuhu olibu gway naspá', nisugtup aju san ammana nimuyaay olibu ta'on nu achi mawhalin. Chanan ijIsrael nan isun nan nimuya olibu ad amamod mallasu nan mangisugtupan Apudyus sannachaja naspá' gway panga san nerpugwancha olibu.

Nan Achakun Apudyus San Losan

²⁵ Susunud, anna nan achi kun nipaakammu atuttugwaan san nugwan gway whayugwo'ay maakammugwanju ta achiju ananon nalaing aju sasan ijIsrael. Nan achi mammingatan chanan ijIsrael wha'on kus sissija gwon asi ekay mam-patingka nu gumachagwad nan whilang chanan wha'on kus ijIsrael gway mamati. ²⁶ Ad sachi ad, sa'ad nan losanay ijIsrael matakucha. Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

“Merpud Sion* nan manaku sasan taku

ad inaanna nan inergwing chanan kana'
Jacob.

²⁷ Ad annaja nan tuyag'u an chicha
gway ligwata' nan whersucha.”†

²⁸ Mipangkop ad san mallagwingan chanan ijIsrael san Whayuway Chamag, miwhilangchaay

* **11:26** 11:26 Mawhasa san Roma 9:33 † **11:27** 11:27 Mawhasa san Isaias 59:20-21; Jeremias 31:31, 34.

ahursun Apudyus gway sachi nan hummayugwanjuway wha'on kus ijIsrael. Mipangkop ad san namiliyan Apudyus an chicha sissija ipatpatogna chicha kapu san ingwhawhagkana sasan aammacha. ²⁹ Tan achin ku Apudyus whawhagwiyon nan namiliyana an chicha ja nan mangatchana san whayu. ³⁰ Sa'ad as cha'aju, achi aju kun chinumngor san agwi an Apudyus gwon san sana pachasonju nan achakun Apudyus an cha'aju kapu san achin ku chanan ijIsrael chinumngoyan an sija. ³¹ Ad isuna hos nan ma'gwa an chichaay ijIsrael gway ta'on nu achicha kun mamati san sana kapu san nangachakugwan Apudyus an cha'aju, humu'nag nan chimpuway achakugwan ahos Apudyus chicha nu mamaticha. ³² Tan achin ku Apudyus whinijangan nan losanay taku gway achicha kun matingngil nan longagchaay humersuwthersu tot papachasna an chicha nan achakuna.

Apudyus Nan Machaychajaw

³³ Ka amod ekay achaku, silib ancha inalaing Apudyus! Maid kun ma'aipaagwat san simsimmo'na oon ja maid kun ma'aagwat nu kaman inggwana nan inggwana! ³⁴ Tan nan nilistaay Ukud Apudyus anana,

“Ngachan nan nangakammu san somsono' Apudyus gwinnu ngachan nan nangngachan manudtuchu an sija?”‡

‡ **11:34** 11:34 Mawhasa san Isaias 40:13.

35 “Gwinnu ngachan nan agwad naatodna an Apudyus

ta suwhalitan Apudyus as sija?”§

36 Tan as Apudyus sija nan nanggwa san losan ja kapu an sija mantuttuttuyuy nan losanay ingwana. Inggwana nan losan as michajagwana. Machaychajaw as sija as ingkaingkana. Amen.

12

Nan Ininon Nan Namati An Kristu Gway Mawhijag

¹ Sija nan, anna amma' iwhaka an cha'aju susunud, gway kapu san amochay achakun Apudyus atchonju nan longagju an Apudyus as isun nan chatun gway matattaku. It'onju nan longagju as mansilwhi an sija ja mawhijag aju san masomana. Annaja nan ustu oonjuway manchajaw an sija. ² Achiju agwaton nan ukalin chanan taku sannaja luhung gwon ijujajuway as Apudyus nan mamalwhaliw an cha'aju kapu san mangwhaligwan nan somsono'ju tot whyu nan mawhijakanju. Sachi nan mangakammugwanju san whyugwon Apudyus nu ngachan nan whyu ja masomana ja ininonju mawhijag gway maid kun uyangna.

³ Kapu san alintokan gway inatod Apudyus an sa'on gway mangngachan apostol, iwhaka' san gwaschi osa an cha'ajuway maid osas manomsomo'ay nangatngatus sija uyay nu wha'on kun jon ustu nan i'amannaay manomsomo' ad inamma ilan nan longagna insikun san inatod

§ 11:35 11:35 Mawhasa san Job 41:11.

Apudyus gway kisong nan pammati an sija. ⁴ Ijalig'u nannaja san longag nan taku gway sa'ad nan longag ta'u ansan nan pertina ad nan losanay pertin nan longag wha'on kus manisisu nan ausayancha. ⁵ Isuna hos an chita'uway namati gway ta'on nu achu ta'u, anig ta'u osossa'anay longag kapu san na'aosossaanan ta'u an Kristu ad nan gwaschi osa an chita'u maserpuna nan gwaschi osa. ⁶ Kapu san inawahayun Apudyus inatchana chita'u san na'aya'ayasiyay ayobhongan gway manggwa san pa'gwana. Ad maserpu usayon ta'u chana. Nu inatchan Apudyus nan osa as ayobhonganay mangipaakammu san impaiwhakanaay ukudna, maserpu usayona san mijaya san pammatina. ⁷ Nu ngachan nan naatchan as ayobhonganay mansilwhi, maserpu mansilwhi as sija. Nu mansuyu, maserpu mansuyus sija. ⁸ Nu ngachan nan naatchan as ayobhonganay mangipapigsa san somsono', maserpu sachi nan oona. Nu manga"atod, maserpu nachaya gway mangatod, nan naatchan as ayobhonganay mangipangu maserpu ipapatina. Nu naatod an sija nan ayobhonganay mangachaku, maserpu mangachakuway agwad nan lagsa'na. ⁹ Maserpu kadto' nan i'amanjuway merjad. Kuyaonju nu ngachan nan lagwing, popotpotanju nu ngachan nan whayu. ¹⁰ Manisiwhayu ajus amod as isun nan manisiwhayugwan nan mansusunud ja mallaylajad ajuway mangipaila san mamigwhikanju san gwaschi osa an cha'aju. ¹¹ Achi aju masachut gwon ikokotkotju manterwhasu. Ikadto'ju mansilwhi an Apu Hesus. ¹² Mallagsa' aju kapu

san namnamaonju an Apudyus. Anusanju nu malikatan aju ja ituttuyujuway mallugwayu. ¹³ Mangatod aju sasan apammatiyanju gway manserpus whachang. Igkaju nan lobhongjuway mammangili.

¹⁴ Ochagwonju an Apudyus ta pawhayugwona nan whijag chanan mamalikat an cha'aju. Ad achiju ergwakan chicha. ¹⁵ Ma'ayagsa' aju sasan nayagsa', ma'asasanga aju sasan mansasanga. ¹⁶ Mawhijag ajuway naurnus san gwaschi osa an cha'aju. Achi aju mamangpangas gwon ma'ahubuyun aju sasan nawhawha nan saadna taku. Achiju ananon akammuju nan losan.

¹⁷ Achiju whayusan san lagwing nan nang-gwa san lagwing an cha'aju. Sija oonju nan iwhilangju nan losanay taku as whayu. ¹⁸ Nu mawhalin, ingkana san patingkan nan ayobhonganju ma'aurnus aju san losanay taku. ¹⁹ Patpatko'ay susunud, achi aju humayus gwon ijujajuway as Apudyus nan manusa tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, "Sa'on nan mangiwhayus, sa'on nan manusa sasan mang-gwa san lagwing, anan Apudyus."* ²⁰ Nan oon ta'u otjan suyuton ta'u nan nilista ukud Apudyus gway anana, "Nu mawhitil nan ahur-sum, pa'anam as sija, nu mauwaw atcham as inumona. Tan nu amaschi nan oom awni ad sachi nan mawhaligwana."† ²¹ Achi'a paawaha' san lagwing gwon awha'om nan lagwing san whayu.

* **12:19** 12:19 Mawhasa san Deuteronomio 32:35 † **12:20** 12:20 Mawhasa san Proverbio 25:21-22

13

Maserpu Mampaituyayta San Kuwhilnu (Tito 3:1; 1 Pedro 2:13-17)

¹ Maserpu mampaituyay nan losanay taku sasan mangituyay san kuwhilnu. Tan maid kun sillobhong as mantuyay nu achin Apudyus ijuja ad sa'ad chanan mantutuyay as Apudyus nan nangisaad an chicha. ² Sija nan nu ngachan nan sumu'il sasan mantutuyay su'ilona chanan whilin Apudyus ad sa'ad chanan sumu'il machusacha. ³ Tan sa'ad chanan mantutuyay wha'on kus umogjatan chanan manggwa san whayu jon chanan manggwa san lagwing nan umogjat an chicha. Nu whayugwomay achi umogjat sasan mantutuyay, manggwa'a san whayu ad inchajaw cha'a an chicha ⁴ tan mansilsilwhiyon Apudyus chicha gway manterterwhasu san humayugwam. Gwon nu lagwing nan oom, umogjat'a tan anna nan ayobhongan-cha gway manusa tan mansilsilwhiyon Apudyus chicha, chicha nan mangi'gwa san chusaay atchon Apudyus sasan manggwamanggwa san lagwing. ⁵ Sija nan maserpu mampaituyay aju wha'on ekas kapu san mallisiyanju san chusan Apudyus jon kapu tan nachayus nan somsono'ju. ⁶ Annaja nan kapuna hos gway mangwhajad aju sasan hugwis tan sa'ad chanan mantutuyay mansilsilwhicha an Apudyus san mangituttuyujanchaay manggwa san terwhasucha. ⁷ Sija nan atchonju an chicha lamang nan lobhongna gway atchonju. Sa'ad nu hugwis ancha uchumay nilintog gway mawhajachan

whajachanju. Sa'ad chanan lobhongna whigwhikonju, whigwhikonju chicha ja chanan lobhongna mapachajagwan, pachajagwanju chicha.

Nan Whijangon San Asintataku

(Lukas 10:29-37; Galacia 5:14; 1 Tesalonica 5:5-8)

⁸ Maserpu maid otjan miwhawhannat as utang ta'u. Gwōn nan atuttugwaana anna nan utang ta'u gway maid kun appungana. Nannaja ana'on utang, manisihwayu aju. Tan nan mangipatog san asintatakuna tungpayona nan iwhakan nan Lintog Apudyus. ⁹ Tan sa'ad chanan whiliny ananaon, "Achi'a ma'assuy san wha'on kus asagwam, achi'a pumatoy, achi'a mana'aw, achi'a mangkamkam* ja uchum pajay whilin, minungimung nannaja whilin gway anana, 'Ipatognu nan asintatakum as isun nan mangipatognu san longagnu.' "† ¹⁰ Nan mangipatog san asintatakuna maid kun lagwing as oona an sija. Sija nan, nan mangipatog san asintatakuna, sijachi nan manungpayana san losanay Lintog Apudyus.

¹¹ Maserpu amaschi nan o'oonju tan akammu ta'uguay napatog nan chimpu gway matatakuwan ta'u san sana. Maserpu mangwhawhantay ta'u as isun chanan taku hummawhangon san lawhi. Tan san sana takangay nan managkulinan Kristu gway manaku an chita'u sanna luhung nu san chamuway namatiyan ta'u. ¹² Na chimpu ta'uguay mawhijag

* **13:9** 13:9 Mawhasa san Exodo 20:13-15. † **13:9** 13:9 Mawhasa san Levitico 19:18.

sanna luta takangay maya'pus gway isun nan maya'pusan nan lawhi tan takangay nan erkaw gway managkulinan Kristu ad asna luta. Sija nan maserpu igjan ta'u nan lagwingay o'oon ta'u gway isun nan o'oon chanan taku san manghulingot ja maserpu oon ta'u nan humachang an chita'u gway mallawhan san lagwing as isun chanan surchachuguay naneemas san chimpun nan erkaw gway na'asakanacha mallawhan san ahursucha. ¹³ Maserpu mawhijag ta'uguay ustu gway amas naahus nanagkulin as Kristu ad asna. Sija nan achi aju manggwas awhawhain gway o'oon nan osa taku nu mahutong. Wha'on kus mawhalinay masujop nan achi kun manasagwa. Wha'on kus mawhalinay manggwata san whayangna ekajay awhawhain ancha maniisi' ja maapos san uchumay taku. ¹⁴ Nan oonju, suyutonju nan ingwhihwhijag Apu Hesu Kristu tot sa'ad nu ilan chanan taku nan oonju, mailacha as Kristu. Achiju somsom'onay oon nan lagwingay pijaon nan sikuchay inatatakuju.

14

Achita Mangu'um San Uchum

(1 Corinto 8:1-13; 10:23-33; Colosas 2:16-17)

¹ Sa'ad nan namatiyay apsut nan pammatina whigwhikonju kahos as sija as osaay huyunju san pammati, achiju isi'on san mipangkop san naagwatana san somсомо'na nu ustu gwinnu wha'on kus ustu nan oona. ² Anna nan uchumay namatiyay ananchaon ijujan Apudyus chicha

gway mangan san whayangna ma'an ja anna nan uchumay apsut nan pammaticha ad ananchaon ijachin Apudyus nan mansicha san ischa gway ahus nan langsa as ischacha. ³ Nan mangan san losanay ayasin nan ma'an maserpu achina whanwhaniton nan ahus nan langsa as ischana. Ad nan ahus nan langsa as ischana maserpu achina ananon nan mangan san losanay ayasin nan ma'an lagwing nan oona tan inagwat Apudyus as sija. ⁴ Ngachan'a manay mangu'um san mansilsilwhiyon nan uchum? Nangamung nan Amuna gway mangu'um nu ustu gwinnu wha'on nan oona. Ad ustu na oona tan as Apu Hesus nan humachang an sija.

⁵ Agwad nan mangiwhilang san osa erkaw as napatpatog nu nan uchumay erkaw, agwad ahos nan uchumay iwhilangnaay manisisu nan erkaw. Gwaschi osa an cha'aju maserpu mapno' nan somsono'na gway achi manchugwachugwa san mipangkop sina nu ngachan nan ustu. ⁶ Nan mangiwhilangay napatog nan osa erkaw oona as manchajagwana an Apu Hesus. Ad isuna hos nan mangan san whayangna ma'an gway oona as manchajagwana an Apu Hesus tan injamanna an Apudyus. Ad nan achi mangan san uchumay ma'an oona as manchajagwana an Apu Hesus tan injamanna an Apudyus. ⁷ Tan maid kun osa an chita'u as mawhijag ja matoy san ugwana ekajay somsono'. ⁸ San mawhijakan ta'u, mawhijag ta'u san masoman Apu Hesus. Ad nu matoy ta'u, matoy ta'u san masoman Apu Hesus. Sija nan san mawhijakan ja matojan ta'u as Apu Hesus nan sin'ugwa an chita'u. ⁹ Natoy

ja nataku as Kristu tot sija nan mangngachan Apun chanan natoy ja chanan matattaku. ¹⁰ Sija nan nu as Hesu Kristu nan Apu ta'u losan, si'a gway ahus nan langsa as ischam, achim u'umon nan huyunnu. Ad as si'a gway mangan san losanay ayasin nan ma'an achim whanwhaniton nan uchum. Tan sumangu ta'u losan an Apudyus ad inu'umna chita'u. ¹¹ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

“Nu ininon nan inatuttuwan nan mawhiwhijaka' gway Apudyus,

amasnat kahos nan inatuttuwan nan iwhaka' gway mampalintumong nan losanay taku an sa'on.

Ad losancha whigwhikon gway sa'on nan Apudyus.”*

¹² Sija nan gwaschi osa an chita'u, sumangu gway mangiwhaka san losanay inggwa'inggwa an Apudyus.

Achita Manggwas Ma'awhasuyan Nan Uchum

¹³ Sija nan maserpu akay ta'u maninnu'um. Somsom'on ta'u ta achi ta'u mangkapus manggwaanchas lagwing gwinnu humasuyan nan huyun ta'u. ¹⁴ San na'aosossaana' an Apu Hesus, akammu' ja maid kun chugwachugwa' gway maid kun ma'an as miwhilang as lagwing san mangilan Apudyus gwon nan mangiwhilangay lagwing nan uchumay ma'an, mangngachan lagwing an sija. ¹⁵ Kapu san mangipapilitamay mangan san whayangna ayasin nan ma'an, si'a nan mangatod as lumagwingan nan somsono'

* **14:11** 14:11 Mawhasa san Isaias 45:23.

nan huyunnu ad wha'on kus kapu san lajad nan o'oom. Achim tangkaan nan osa takuway sija nan natojan Kristu kapu ekay san ma'an. ¹⁶ Sija nan nu agwad o'oonjus ananju eka-jon whayu gwon lagwing san mangilan nan huhuyunju, ijakayyu ta maid ma'gwaniyan nan whayuway o'oonju. ¹⁷ Tan nan mantuyajan Apudyus san whijag ta'u wha'on kus mipangkop san manganan ja uminuman gwon mipangkop san manggwaan san whayugwon Apudyus gway pa'gwa, ma'aurnusan san asintatoku ja lagsa' gway atchon nan Ispilitun Apudyus. ¹⁸ Ad nu amasna nan i'aman nan osa taku mansilwhi an Kristu, masom as Apudyus ja whigwhikon chanan taku. ¹⁹ Sija nan sa'ad nan mipangkop san ma'aurnusan san asintatoku ja mipangkop san mampipinnapigsaan san pammatin nan gwaschi osa maserpu igka ta'u nan ayobhongan ta'away manggwa. ²⁰ Achim tangkaan nan inggwan Apudyus sasan namati kapu san ma'an. Losanay ayasin nan ma'an tuttuwa nachayus gwon lagwing as anon nan ngachan sinatay ma'an nu sija nan ma'awhasuyan nan osa taku. ²¹ Whayu nu achi'a mansicha san ischa, uminum san humutong gwinnu manggwa san ngachan sinatay ngumajaan nan huyunnu. ²² Nan pammatin mipangkop sannaja si'a ekay ja as Apudyus nan mangakammu. Piyan nan takuway achina kun u'umon nan longagna san o'oonu gway akammuna ustu. ²³ Gwon nan taku manchugwachugwa san anona ja awni ad inanna hos, u'umon Apudyus tan achi kun mi-jaya nan oona san pammatina nu whayu gwinnu

lagwing. Ad nan losanay wha'on kus mijaya san pammati whersu.

15

Nan Manggwaan San Masoman Nan Uchum (Galacia 6:1-5)

¹ Sa'ad as chita'uguay napigsa nan pammatina maserpu anusan ta'u nan man'uyangan chanan apsut nan pammatina ad wha'on kus sija som'on ta'u nan masoman nan longag ta'u. ² Gwaschi osa an chita'u maserpu manggwas masoman nan huyunna namati san humayugwana tot mapapigsa nan pammatina. ³ Tan uyay as Kristu achi kun nanggwas masoman nan longagna jon inggwana nan masoman Apudyus gway Amana uyay san naamamangana. Tan sa'ad nan nilista san Ukud Apudyus gway mipangkop an sija, anana, "Sa'ad san nangamamangancha an si'a, Apu, sa'on hos nan inamamangcha."* ⁴ Ipasmo"u an cha'aju nannaja tan ngachanmanay nilista san Ukud Apudyus san nugwan, nilista as mangisuyu an chita'u. Pumigpigsa nan somsono' ta'u ja agwad nan namnamaon ta'u nu whaswhasaon ta'u chanan nilistaay Ukud Apudyus. ⁵ Ad nan ilugwayu' an Apudyus gway merpugwan nan anus ja pumigsaan nan somsono', manosossaona nan somsono' nan gwaschi osa an cha'aju san manuyutanju san inggwan Kristu Hesus ⁶ tot

* **15:3** 15:3 Mawhasa san Salmo 69:9.

manosossaan nan somsono'juway mangichaychajaw an Apudyus gway Aman Apu ta'uway Hesu Kristu.

Nan Manakuwan Hesus San Sinusnatay Taku

⁷ Sija nan agwatonju nan gwaschi osa an cha'aju gway isun nan nangagwatan Kristu an cha'aju tot michaychajaw as Apudyus. ⁸ Iwhaka' an cha'ajuway sa'ad as Kristu nangngachan mansilwhi sasan Hudyu ta ipailanaay tuttuwa as Apudyus tot tungpayona nan ingwhawhagkan Apudyus sasan nerpugwancha. ⁹ Ad sa'ad ahos chanan wha'on kus Hudyu chajagwoncha as Apudyus kapu san achakuna an chicha. Nan inggwana san wha'on kus Hudyu sijana nan na'gwaan nan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

“Sija nan, chajagwo' si'a san agwachan chanan wha'on kus Hudyu ja man'antaa' as chaychajaw an si'a.”†

¹⁰ Anana hos,

“Cha'ajuway wha'on kus Hudyu ma'ayagsa' aju sasan takun Apudyus.”‡

¹¹ Ad anana hos,

“Cha'aju losanay wha'on kus Hudyu, chajagwonju as Apudyus.

Cha'aju losanay taku, chajagwonjus sija.”§

¹² Ad anan ahos nan illistan Isaias,

“Agwad nan merpu san kana' Jesse

ad sija nan mangituyay sasan wha'on kus Hudyu.

† **15:9** 15:9 Mawhasa san Salmo 18:49; 2 Samuel 22:50. ‡ **15:10** 15:10 Mawhasa san Deuteronomio 32:43. § **15:11** 15:11 Mawhasa san Salmo 117:1.

Ad sija nan namnamaoncha.”*

¹³ Ilugwayu' gway sa'ad as Apudyus gway merpugwan nan namnama payagsa'on cha'ajuway ustu ja atchan cha'ajus maid kun manchanakan nan somsono'ju san mantayo'anju an sija tot umamamod nan namnamaonju kapu san ayobhongan nan Ispilitun Apudyus.

Nan Intayo' Apudyus An Pablo

¹⁴ Susunud, sa'ad as sa'on mamatiya'ay maid kun uyang nan o'oonju whayu, naocho' nan somsono'ju ja loogju hos gway mantinnudtuchu.

¹⁵ Gwon ta'on nu amaschi, natuyocha' gway nanuyat an cha'aju say ingwhakawhaka' sannaja suyat ta achiju maligwatan kapu tan inatod Apudyus an sa'on nan alintokan gway mangngachan apostol ¹⁶ tot mansilwhiya' an Kristu Hesus sasan wha'on kus Hudyu. Oo' nan terwhasun nan pachi gway mangipaakammu san Whayuway Chamag gway nerpu an Apudyus tot sa'ad chanan wha'on kus Hudyu gway namati mangngachancha isun nan chatun gway michatun as masoman Apudyus, san nangit'onan nan Ispilitun Apudyus an chicha san whersu ta mansilwhicha an si'a.

¹⁷ Sija nan, kapu san na'aosossaana' an Kristu Hesus, anna nan kapun nan mangipangasa' san mansilwhiya' an Apudyus. ¹⁸ Maid kun uchum as ituyod'u iwhaka nu achi ahus nan inggwan Kristu an sa'on ta ichayan'u chanan wha'on kus Hudyu tot chumngorcha an Apudyus. Tan

* **15:12** 15:12 Mawhasa san Isaias 11:10.

sa'ad nan chumngoyancha, kapu san impai-whakana an sa'on ja impa'gwana an sa'on. ¹⁹ Kapu san ayobhongan nan Ispilitun Apudyus inggwa' chanan mangimatunan ja mataakanay na'na'gwa. Sija nan sa'ad as sa'on san nang-whaata' manipud ad Jerusalem ingkanad Ilirico, impaakammu'ay ustu nan Whayuway Chamag gway mipangkop an Kristu. ²⁰ Whayugwo'ay iwhaka nan Whayuway Chamag san agwachan chanan chaan mangngor san mipangkop an Kristu. Ad wha'on kusan uchumay ili gway naahus nan uchum nangipaakammugwan tot achiya' mijalig san osa taku gway katunana pata'choyan nan misaachan nan hoyoy gway naahus nan uchum ipata'chor. ²¹ Nan nilista san Ukud Apudyus anana,

“Sa'ad chanan achi kun nipaakammugwan nan mipangkop an sija whigwhikonchas sija ja sa'ad chanan achi nangngor san mipangkop an sija ma'aagwatcha.”†

²² Kapu san nangipaapaakammugwa' san Whayuway Chamag nata'tata'ta'a' gway umali an cha'aju. ²³ Gwon san sana tan nappung'u nan oo' sannachaja ili ja sa'ad tan whayugwo'ay umali an cha'aju san amana tagwon gway nerrus, ²⁴ pangkop'uway manchakas an cha'aju nu iya' ad Espania. Namnamao' gway ilan cha'aju san mangoja' gway umoy ad aschi ja tot ngachan ad nan maatodju an sa'on mawhachanganjus sa'on gway umoy ad aschi. Gwon ingkagwa' jan ad asnat tot mapnomapno'a' an cha'aju. ²⁵ Gwon san

† **15:21** 15:21 Mawhasa san Isaias 52:3.

sana, iya' jan ad Jerusalem ijoy nan whachang sasan takun Apudyus. ²⁶ Tan mallaylajad chanan namatid Macedonia ja Acaya gway mangatod as whachang sasan whawha'sigwot gway takun Apudyus ad Jerusalem. ²⁷ Nayagsa'cha gway humachang gwon nan inatuttugwaana, agwad nan annungcha gway humachang an chicha. Kapu tan nilaman chanan wha'on kus Hudyu san whayuway inatod Apudyus sasan Hudyu, maserpuway whadngancha chicha san i'atakucha. ²⁸ Sija nan, nu mappung'u atchon an chicha nan losanay nachakup gway pila', manchakasa' an cha'aju san umaja' ad Espania. ²⁹ Ad akammu'ay nu umaliya' an cha'aju lumagsa' ta'us amod san whayuway merpu an Kristu.

³⁰ Ad anna amma' iwhaka an cha'aju susunud, gway kapu an Apu ta'uway Hesu Kristu ja kapu san lajad gway nerpu san Ispilitun Apudyus, ipapatijway hurnan sa'on ilugwayuwan an Apudyus. ³¹ Ilugwayuju ta milisiya' san manggwas lagwing an sa'on gway achi kun mamati ad Judea ja tot ayan chanan namati ad Jerusalem nan whachang gway ijoy'ud aschi. ³² Ad nu ijujan Apudyus nayagsa'a' gway umali an cha'aju ja ma'ainanaa' an cha'aju.

³³ Ilugwayu' an Apudyus gway pawhayugwona nan whijagu. Amen.

16

Nan Napungpungan Nan Suyat Pablo

¹ Ijagakammu' nan sunud ta'u huwhai gway Febe gway umalid asnat. Osas sijaay atuyungan

nan mangipangpangu sasan maayuayus gway namati ad Sencrea. ² Chagwato' gway ajakanjus sija kapu san na'aosossaanana an Apu Hesus tan amaschi nan ustuguay oon chanan takun Apudyus. Ad whadnganjus sija san ngachaman sinatay maserpuna tan angsan nan takuguay whinadngana uyay as sa'on.

³ Iwhakaju an cha Priscila an Akila nu ininon nan whijagcha. Chicha nan huyun'u mansilwhi san mipangkop an Kristu Hesus ⁴ gway intajacha nan whijagcha kapu an sa'on. Wha'on ekas ahusa' as manjaman an chicha gwon losan ahos chanan maayuayus gway namati gway wha'on kus Hudyu.

⁵ Iwhakaju hos sasan namati gway maayuayus san hoyoycha. Isuna hos an Epeneto gway ipatpatog'uguay huyun'u gway sija nan aunaanay namati an Kristu san iliyay Asia.

⁶ Isuna hos as Maria gway nalliglikat gway nansilwhi san humayugwanju.

⁷ Isuna hos ancha Andronico an Junia gway ailija'ay Hudyu ja huyun'uguay nawhayud san nugwan gway mawhigwhigcha as osa gway ingwhaun Kristu gway manggwa san pa'gwana. Ummunacha hos namati an Kristu nu an sa'on.

⁸ Iwhakaju hos an Ampliato gway ipatpatog'u kapu san pammati an Apu Hesus gway ininona. ⁹ Isuna hos an Urbano gway aterwhasuwan ta'u san mipangkop an Kristu ja as Estakis gway ipatpatog'u. ¹⁰ Isuna hos an Apeles gway napano'no'an nan kadto'ay pammatina an Kristu. Isuna hos san wher-

- jan Aristobulo. ¹¹ Isuna hos an Herodion gway ailija'ay Hudyu. Isuna hos nan ahumerjan Narciso gway namati an Apu.
- ¹² Iwhakaju kahos ancha Trifena an Trifosa gway nansilsilwhi an Apu gway ininoncha. An Persida kahos gway ipatpatog'u gway nalliglikat gway nansilwhi an Apu.
- ¹³ Isuna hos an Rufo gway machamchamag gway mansilsilwhi an Apu ja as inana gway iwhilang'us ina'.
- ¹⁴ Iwhakaju hos ancha Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ja chanan susunud gway agwad an chicha gway ininoncha.
- ¹⁵ Isuna kahos ancha Filologo an Julia, Nereo ja nan sunudna gway huwhai, as Olimpasa ja losanay takun Apudyus gway agwad an chicha.
- ¹⁶ Manisikinga aju as osaay mansusunud nu maayus ajuway manchajaw. Ad paiwhakan kahos chanan losanay maayuayus gway namati an Kristu ad asna gway ininonju.

Nan Anungus Nan Tudtuchun Pablo

¹⁷ Susunud, anna amma' iwhaka an cha'aju gway ammanju ilan chanan manggwas mansis-sisijananju ja manggwas humasuyanju gway chachi nan mihursu san sussuyuway nisuyu an cha'aju. Achajugwanju chicha. ¹⁸ Tan sa'ad nan a'ammashiyay taku, wha'oncha kus mansilwhi an Apu ta'uway Kristu gwon ahus ekas ooncha nan lagwingay pijaon nan longagcha. Ad kapu san inalaingcha manapapat

ja inawhayun nan iwhakawhakacha, allilagwoncha chanan whawhang nan somsono'na gway achi kun ma'ailasin san lagwingay pangkop nan uchum. ¹⁹ Nanchinamag nan mangipapatiyanju san pammatiju an Kristu. Sija nan pinayagsa'jus sa'on gwon whayugwo'ay nalaing aju tot akamuju gway manggwa san whayu ad maid kun somsono'jus manggwa san lagwing. ²⁰ Ad sa'ad as Apudyus gway merpugwan nan maid kun manchanakan ta'u, ipaawha'na as Satanas an cha'aju. Ipailan Apu ta'uway Hesu Kristu nan inawhayuna an cha'aju.

²¹ Sa'ad as Timoteo gway huyun'u mansilsilwhi, iwhakanaay ininon anu nan whijagju, isun hos cha Lucio, Jason ja as Sosipatro gway ailija' gway Hudyu.

²² Sa'on as Tercio gway nangililista sannaja suyat Pablo. Imuso'ud nu ininon nan whijagju kapu an Apu.

²³ Impaimus kahos Gayo gway ininonju. Iingkaw' san hoyoyna gway sija kahos nan makimukimungan chanan namati. Ingwhakan kahos Erasto gway mamangchon san pila' nan ili gway ininonju ja isuna hos an Cuarto gway sunud ta'u.

²⁴ [Ipailan Apu ta'uway Hesu Kristu nan inawhayuna an cha'aju losan. Amen]

²⁵ Machaychajaw as Apudyus! Sija nan mangipapigsa an cha'aju kapu san Whyuway Chamag gway impaakammu' gway mipangkop an Hesu Kristu. Sa'ad nannaja Whyuway Chamag nawhajakay achi kun nipaakammu manipud san agwi. ²⁶ Gwon san sana, nipaakammu

nan atuttugwaan gway sachi nan impailistan Apudyus sasan profeta san agwi. Ad as Apudyus gway maid kun mapungpungana, ingwhilinnaay mipaakammu san losanay wha'on kus Hudyu tot chumngorcha ja mamaticha an sija. ²⁷ Ahus as Apudyus as alaingan. Chaychajagwon ta'u as Apudyus as ingkaingkana kapu san whachang Hesu Kristu! Amen.

Nan Ukud Apudyus
Kalinga, Butbut: Nan Ukud Apudyus (New
Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Butbut Kalinga

Contributor: TAP Philippines

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

cffc8f8f-c832-513b-bc0d-76208ec72485